

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 23 лютого 2016 року № 3-1

ЗВІТ

**про результати аудиту фінансової та бюджетної звітності
Апеляційного суду міста Києва за 2015 рік**

Київ 2016

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА.....	3
I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА АУДИТУ, ЙОГО ВИДАТКІВ, СИСТЕМИ ЗВІТНОСТІ ТА ОЦІНКА ЗАСТОСОВАНОЇ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	7
<i>1.1. Характеристика об'єкта аудиту та нормативно-правового забезпечення його діяльності.....</i>	<i>7</i>
<i>1.1.1. Оцінка дотримання вимог складання та структури річної фінансової звітності .....</i>	<i>11</i>
<i>1.1.2. Оцінка існуючої облікової політики.....</i>	<i>12</i>
<i>1.2. Резюме аудиторського висновку.....</i>	<i>16</i>
<i>1.3. Оцінка стану організації внутрішнього контролю .....</i>	<i>16</i>
<i>1.4. Аналіз стану виконання рекомендацій та пропозицій Рахункової палати .....</i>	<i>19</i>
II. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ ПЛАНУВАННЯ, ПРАВИЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З НИМИ В ОБЛІКУ СУДУ	21
<i>2.1. Бюджетне планування та здійснення видатків.....</i>	<i>21</i>
<i>2.2. Розрахунки з оплати праці.....</i>	<i>23</i>
<i>2.3. Готівкові та безготівкові операції, розрахунки з підзвітними особами .....</i>	<i>26</i>
<i>2.4. Розрахунки за виконані роботи .....</i>	<i>27</i>
<i>2.4.1. Закупівлі товарів, робіт та послуг, укладання і виконання договорів .....</i>	<i>27</i>
<i>2.4.2. Розрахунки з постачальниками комунальних послуг .....</i>	<i>30</i>
<i>2.4.3. Дебіторська та кредиторська заборгованість .....</i>	<i>31</i>
<i>2.5. Стан обліку необоротних активів та запасів.....</i>	<i>33</i>
<i>2.6. Стан інформаційно-технічного забезпечення .....</i>	<i>36</i>
ВИСНОВКИ	39
ПРОПОЗИЦІЇ.....	43

ПРЕАМБУЛА

Аудит фінансової та бюджетної звітності Апеляційного суду міста Києва за 2015 рік проведено департаментом з питань оборони та правоохоронної діяльності у зв'язку із зверненням до Рахункової палати Комітету Верховної Ради України з питань бюджету щодо здійснення зазначеного аудиту та відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2016 рік.

Загальна оцінка системи управління та внутрішнього контролю за фінансовими ресурсами надана у звіті з урахуванням вимог діючого законодавства, а також особливостей діяльності установи як органу судової влади. Складений звіт містить основні висновки і пропозиції, які подаються керівництву Апеляційного суду міста Києва (далі – Суд).

Мета аудиту

За результатами аудиту передбачається надання загальної оцінки правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності щодо надходжень і витрат бюджету, встановлення фактичного стану справ щодо цільового використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами, а також надання оцінки системі управління фінансовими ресурсами та внутрішнього контролю об'єкта аудиту.

Предмет аудиту

- отримані та використані протягом 2015 року кошти Державного бюджету України за КПКВК 0501030 «Здійснення правосуддя апеляційними загальними судами»;
- бюджетна та фінансова звітність, первинні документи, інші документи бухгалтерського обліку, статистичні і довідкові матеріали, що характеризують стан забезпечення фінансовими ресурсами та використання коштів Судом;
- документи, що стосуються прийняття рішень з фінансових та інших питань, на підставі яких виконувались завдання і плани діяльності Суду;
- управлінські рішення Суду та Державної судової адміністрації України як головного розпорядника бюджетних коштів, прийняті для досягнення максимальної економії ресурсів і забезпечення результативності, а також для виконання розпоряджень щодо фінансових або інших питань;
- існуюча система внутрішнього контролю.

Об'єкти аудиту:

- **Апеляційний суд міста Києва** як розпорядник бюджетних коштів за КПКВК 0501030 «Здійснення правосуддя апеляційними загальними судами»;

- **Державна судова адміністрація України** (далі – ДСА України) як головний розпорядник бюджетних коштів за КПКВК 0501030 «Здійснення правосуддя апеляційними загальними судами»;

- **Державне підприємство «Судовий будівельно-експертний центр»** (далі – ДП «СБЕЦ») як юридична особа, що надавала протягом 2015 року послуги загального технічного, експлуатаційно-господарського обслуговування адміністративної будівлі Апеляційного суду міста Києва та утримання у належному стані інженерних мереж електро-, тепло-, водопостачання, а також забезпечення належного функціонування внутрішнього обладнання адміністративної будівлі Суду.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту: 2015 рік – визначено з урахуванням періодичності надання статистичної, фінансової та бюджетної звітності.

Масштаб аудиту

Одержання обґрунтованих підтверджень щодо відсутності/наявності у фінансово-господарській діяльності Суду суттєвих помилок або відхилень шляхом отримання достатніх та належних аудиторських доказів стосовно предмета дослідження і критеріїв, які використовуються для оцінки та надання висновків про відсутність у фінансовій звітності суттєвих викривлень, пов'язаних з шахрайством або помилками.

Критерії оцінки:

щодо правильності ведення, повноти обліку і достовірності фінансової та бюджетної звітності Суду:

достовірність – інформація, наведена у звітності щодо надходжень та витрат бюджету, є достовірною та не містить викривлень;

відповідність – звітність щодо надходжень та витрат бюджету відповідає аналогічним даним бухгалтерського обліку та звітності органів Державної казначейської служби України;

повнота – звітність щодо надходжень та витрат бюджету містить інформацію про всі проведені господарські операції, які відображені в бухгалтерському обліку;

щодо цільового використання бюджетних коштів – відповідність використання коштів державного бюджету на цілі, передбачені бюджетними призначеннями, встановленими законом про Державний бюджет України, напрямам використання бюджетних коштів, визначеним у паспорті бюджетної програми, та бюджетним асигнуванням;

щодо законності – здійснення операцій з бюджетними коштами відбувалось з дотриманням норм законодавства.

Методика проведення аудиту

Об'єкти аудиту перевірено у відповідності з вимогами Закону України «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 № 576-VIII та Методичними рекомендаціями з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту, затвердженими рішенням Рахункової палати від 22.09.2015 № 5-5, шляхом вивчення та аналізу нормативно-правових і розпорядчих документів, управлінських рішень, бухгалтерської документації, фінансової та бюджетної звітності, а також аналізу даних, отриманих за результатами проведених Рахунковою палатою контрольних заходів у головного розпорядника коштів державного бюджету – ДСА України та контрагента – надавача послуг ДП «СБЕЦ».

Для виявлення можливих випадків невідповідностей, помилок, шахрайства та незаконних дій, що можуть мати вплив на фінансовий стан Суду, застосовано методи системного аналізу, зіставлення, підрахунку та порівняння. Дослідження операцій за змістом здійснено вибірково.

Системність та комплексність аудиту забезпечено шляхом розподілу компетенції і відповідальності членів контрольної групи за конкретними напрямками аудиту відповідно до закріплених питань програми фінансового аудиту.

Для оцінки отриманих доказів і наслідків від виявлених викривлень та фактів недотримання вимог, наслідки яких можуть вплинути на рішення користувачів, застосовано положення Міжнародного стандарту вищих органів фінансового контролю «Суттєвість у плануванні та проведенні аудиту» (ISSAI 1320) і «Виявлення та оцінка ризиків суттєвого викривлення інформації шляхом вивчення організації та умов її діяльності» (ISSAI 1315), згідно з якими суттєвість у виявлених помилках розглядається на двох рівнях: загальному – фінансової звітності та конкретному – залишків на рахунках, класів операцій та розкриття інформації. Висновок аудитора може містити оцінку того, що є суттєвим, як для суттєвих статей балансу взятих окремо, так і для фінансової звітності в цілому.

Таким чином, під суттєвістю розуміється те, якою мірою встановлені помилки, порушення та недоліки в діяльності установи вплинули на повноту та достовірність формування фінансової звітності та результати фінансово-господарської діяльності.

З огляду на результати попереднього аналізу ризиків та з урахуванням раніше здійснених аудитів були визначені рівні/пороги суттєвості за окремими класами (категоріями) витрат. Загальний рівень суттєвості визначений з урахуванням досвіду попереднього аудиту на рівні одного відсотка від загальної суми видатків Суду (77 107,79 тис. грн), що в абсолютному вимірі становить 771,1 тис. гривень. У ході аудиту також надано оцінку суттєвості виявлених відхилень за окремими категоріями звітності залежно від видів операцій та ступеня розкриття відповідної інформації про активи та пасиви.

Визначення рівня суттєвості

Ділянка аудиту	Ризик	Рівень суттєвості	Коментарі
	Високий Середній Низький	Високий 2% Середній 1% Низький 0,5%	
Бюджетне планування	Низький	1%	Людський фактор, прогалини в нормативному полі
Оплата праці	Середній	0,5%	Велика питома вага у загальних видатках та складне правове поле
Касові та безготівкові операції	Низький	2%	Чітке нормативно-правове поле
Дебіторська заборгованість	Середній	2%	Людський фактор, зловживання, непрозорість
Кредиторська заборгованість	Високий	2%	Людський фактор, зловживання, непрозорість
Необоротні активи / запаси	Середній Високий	1% 2%	Велика кількість активів і запасів та низький рівень фінансової дисципліни
Система внутрішнього контролю	Середній	1%	Відсутність підрозділу внутрішнього контролю
Загальний рівень	Середній	1%	Враховуючи досвід попередньої перевірки

Розподіл відповідальності

Відповідно до статті 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів.

Керівник підприємства зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

Таким чином, при підготовці річної фінансової звітності за 2015 рік керівництво несе відповідальність за правильність обрання та застосування принципів облікової політики, представлення звітності в такий спосіб, що забезпечує її достовірність, тотожність і відповідність діючим законодавчим нормам.

Крім того, керівництво організує внутрішній контроль та забезпечує його здійснення у Суді, як розпорядник бюджетних коштів забезпечує управління бюджетними асигнуваннями і здійснення контролю за виконанням процедур та вимог, встановлених Бюджетним кодексом України, бере бюджетні

зобов'язання та здійснює платежі тільки в межах бюджетних асигнувань, встановлених кошторисами¹, а також несе відповідальність за створення необхідних умов для проведення інвентаризації,² з метою вжиття заходів щодо збереження активів Суду та попередження фактів фінансових зловживань та шахрайства.

Відповідальність Рахункової палати полягає в тому, що аудит було здійснено відповідно до Методичних рекомендацій з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту, затверджених рішенням Рахункової палати від 22.09.2015 № 5-5, розроблених з урахуванням вимог та положень Міжнародних стандартів вищих органів фінансового контролю (ISSAI), зокрема Фундаментальних принципів здійснення аудиту в державному секторі (ISSAI 100), Фундаментальних принципів здійснення фінансового аудиту (ISSAI 200) та Керівних принципів фінансового аудиту INTOSAI (ISSAI 1000-1999).

Відповідальність контрольної групи полягає в отриманні доказів, що дають достатню та прийнятну основу для підготовки незалежного аудиторського висновку.

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА АУДИТУ, ЙОГО ВИДАТКІВ, СИСТЕМИ ЗВІТНОСТІ ТА ОЦІНКА ЗАСТОСОВАНОЇ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

1.1. Характеристика об'єкта аудиту та нормативно-правового забезпечення його діяльності

Правові засади організації судової влади, загальний порядок забезпечення діяльності судів та інші питання судоустрою визначає Закон України від 07.07.2010 № 2453-VI «Про судоустрій і статус суддів», в новій редакції Закону України від 12.02.2015 № 192 «Про забезпечення права на справедливий суд» (далі – Закон № 2453).

Статтею 19 Закону № 2453 передбачено, що суди загальної юрисдикції утворюються, у тому числі шляхом реорганізації, та ліквідовуються Президентом України на підставі пропозиції Державної судової адміністрації України. Указом Президента України від 20.05.2011 № 591 «Питання мережі місцевих загальних та апеляційних судів» затверджено мережу апеляційних судів, до складу якої включено Апеляційний суд міста Києва.

Згідно із повноваженнями, які визначені статтею 27 Закону № 2453, апеляційний суд:

- 1) здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним законом;*
- 2) у випадках, передбачених процесуальним законом, розглядає справи відповідної судової юрисдикції як суд першої інстанції;*

---

¹ Статті 26, 47, 48 Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI, зі змінами.

² Пункт 4 Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879.

3) аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику, інформує про результати узагальнення судової практики відповідні місцеві суди, а також суди вищого рівня;

4) надає місцевим судам методичну допомогу в застосуванні законодавства;

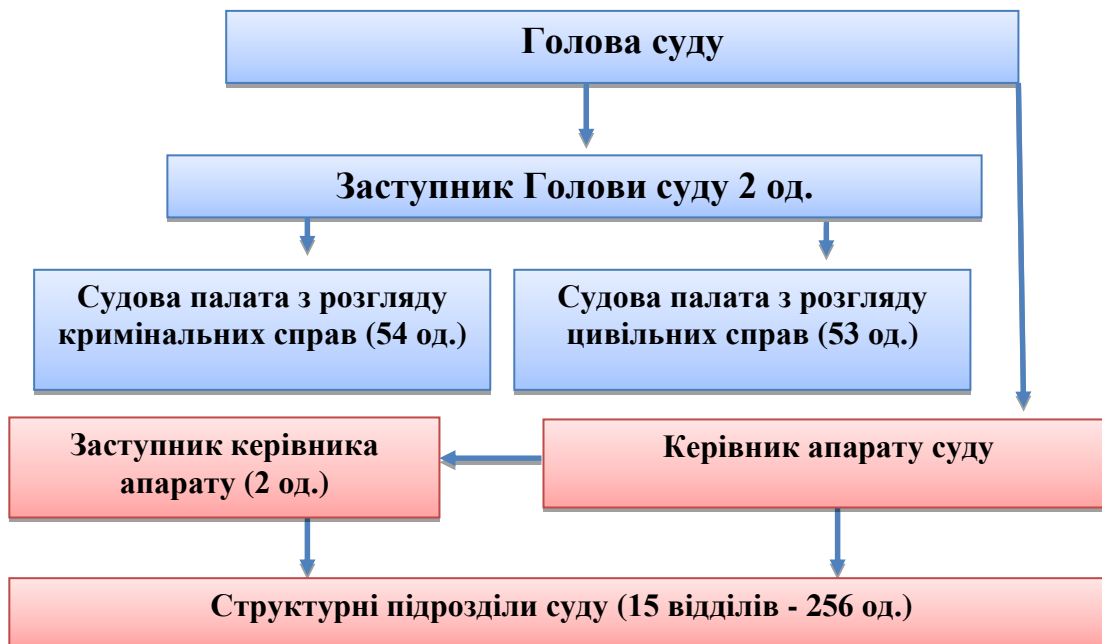
5) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Як суд апеляційної інстанції, Суд розглядає цивільні і кримінальні справи, а також справи про адміністративні правопорушення (ст. 26 Закону № 2453).

Державна судова адміністрація України здійснює функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності Суду (ст. 145 Закону № 2453).

Організаційно-управлінська структура Апеляційного суду міста Києва наведена на схемі нижче.

Структура Апеляційного суду міста Києва

Як видно зі схеми, структура Суду складається з: керівництва – Голова суду та два його заступники; Судової палати з розгляду кримінальних справ зі штатом 54 судді; Судової палати з розгляду цивільних справ зі штатом 53 судді, керівника апарату Суду та двох його заступників; 15 відділів. Загальна кількість штатних одиниць Суду – 369.

Відповідно до ст. 20 Закону № 2453 Голова суду та його заступники обираються зборами суддів із числа суддів строком на два роки, але не більш як на строк повноважень судді, шляхом таємного голосування більшістю від кількості суддів.

Голова суду здійснює організаційне керівництво Судом.

Відповідно до ст. 29 Закону № 2453 Голова суду:

«1) представляє суд як орган державної влади у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами;

2) визначає адміністративні повноваження заступників голови суду;

3) контролює ефективність діяльності апарату суду, вносить Голові Державної судової адміністрації України подання про призначення на посади керівника апарату суду, заступника керівника апарату суду та про звільнення їх з посад, а також про застосування до керівника апарату суду, його заступника заохочення або накладення дисциплінарного стягнення відповідно до законодавства;

4) видає на підставі акта про обрання на посаду судді чи звільнення судді з посади відповідний наказ;

5) повідомляє Вищу кваліфікаційну комісію суддів України та Державну судову адміністрацію України, а також через веб-портал судової влади про наявність вакантних посад суддів у апеляційному суді у триденний строк з дня їх утворення;

6) забезпечує виконання рішень зборів суддів Апеляційного суду міста Києва;

7) організовує ведення та аналіз судової статистики, організовує вивчення та узагальнення судової практики, інформаційно-аналітичне забезпечення суддів з метою підвищення якості судочинства;

8) сприяє виконанню вимог щодо підтримання кваліфікації суддів апеляційного суду та підвищення їхнього професійного рівня;

9) здійснює повноваження слідчого судді та призначає з числа суддів апеляційного суду суддів (суддю) для здійснення таких повноважень у випадках, передбачених процесуальним законом;

10) здійснює інші повноваження, визначені законом.»

Голова суду з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази і розпорядження.

Відповідно до статті 19 Закону № 2453 кількість суддів у суді загальної юрисдикції визначає ДСА України за погодженням з Радою суддів України з урахуванням судового навантаження та в межах видатків, передбачених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів.

Станом на 01.01.2016 року штатна чисельність суддів становить 110, фактична чисельність – 104.

Відповідно до ст. 152 Закону № 2453 організаційне забезпечення роботи Суду здійснює його апарат, який очолює керівник апарату суду.

Керівник апарату Суду несе персональну відповідальність за належне організаційне забезпечення суду, суддів та судового процесу, функціонування автоматизованої системи документообігу суду, інформує збори суддів про свою діяльність.

Керівник апарату Суду призначає на посаду та звільняє з посади працівників апарату, застосовує до них заохочення та накладає дисциплінарні стягнення.

Положення про апарат Суду погоджене Головою ДСА України 20.04.2015 та затверджено Рішенням зборів суддів Суду від 04.09.2015 року.

Положення про відділи суду та посадові інструкції працівників апарату Суду розроблені у всіх структурних підрозділах.

Структура і штатна чисельність апарату Суду затверджується Державною судовою адміністрацією України за погодженням з Головою суду в межах видатків на утримання Суду.

Станом на 01.01.2016 штатна чисельність працівників апарату Суду становила 259 од., фактична чисельність – 232.

Суд розташований в адміністративній будівлі за адресою: вул. Солом'янська, 2а, що введена в експлуатацію у 2008 році. Загальна площа будівлі становить 31 562 кв. м, площа відведеної земельної ділянки – 1,2386 га. Будівля поділена на три автономних блока (28-поверховий корпус заввишки 121 метр), двоповерхова споруда над паркінгом, де облаштована їдальня та інші адміністративно-господарські приміщення, а також конференц-зал на 320 місць, що може використовуватись як окрема споруда із самостійним виходом і входом).

У цілому адміністративна будівля Суду по вул. Солом'янська, 2а, в м. Києві відповідає вимогам Державних будівельних норм України, санітарним нормам і правилам протипожежної безпеки, чинним в галузі будівництва.

Відповідно до додатка Б (таблиця Б.1.) «Будинки і споруди. Суди» Державних будівельних норм України (ДБН В 2.2.-26:2010) загальна площа на одного суддю в середньому має становити 170 кв. метрів. Загальна площа в середньому на одного суддю в адміністративній будівлі Суду становить 286,9 кв. м (31 562,0/110), що за розрахунком перевищує норму на 116,9 кв. метрів.

Водночас аналізом кількості та площ наявних приміщень головних учасників процесу судочинства в Апеляційному суді міста Києва на відповідність будівельним нормам згідно із законодавством встановлено, що Суд не забезпечено 2 залами судових засідань для розгляду цивільних справ, 9 залами судових засідань для розгляду кримінальних справ, 11 нарадчими кімнатами (необхідні при кожному залі судових засідань), 18 кімнатами для свідків, 12 кімнатами для прокурорів, 18 кімнатами для адвокатів, 6 приміщеннями для секретарів судових засідань, 6 кімнатами для судових розпорядників, 11 кімнатами для вивчення справ громадянами, 12 кімнатами для вивчення справ юристами та гардеробом.

З огляду на вищезазначене, чинним законодавством врегульовані питання організаційного забезпечення діяльності Суду.

Рекомендація 1. З метою дотримання положень частини сьомої статті 11 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» стосовно проведення судових засідань виключно в спеціально обладнаному приміщенні суду, для максимального наближення умов роботи суддів до вимог ДБН В.2.2-26:2010 в межах загальної площі адмінбудинку вирішити питання оптимізації схеми розміщення працівників у приміщеннях з метою

забезпечення суддів залами судових засідань, нарадчими кімнатами та іншими необхідними приміщеннями для належного функціонування Суду.

1.1.1. Оцінка дотримання вимог складання та структури річної фінансової звітності

Фінансова звітність Судом протягом 2015 року складалася відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44 «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів».

Оскільки Суд є розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня за КПКВК 0501030 «Здійснення правосуддя апеляційними судами», упродовж 2015 року Судом згідно із затвердженими формами до ДСА України та до Головного управління Державної казначейської служби України у м. Києві надано таку фінансову та бюджетну звітність:

- форма № 1 «Баланс»;
- форма № 2д «Звіт про надходження та використання коштів загального фонду»;
- форма 4-2д «Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень»;
- форма 4-3д «Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду»;
- форма № 5 «Звіт про рух необоротних активів»;
- форма № 6 «Звіт про рух матеріалів і продуктів харчування»;
- форма № 7д Звіти про заборгованість за бюджетними коштами за загальним та спеціальним фондом;
- форма № 9д «Звіт про результати фінансової діяльності».

Розкриття елементів фінансової та бюджетної звітності здійснено у Пояснювальній записці (додаток 14) та формах до неї у вигляді довідок та реєстрів.

Відповідно до бюджетної звітності обсяги касових та фактичних видатків Суду за загальним та спеціальним фондами Державного бюджету України у 2015 році за КПКВК 0501030 «Здійснення правосуддя апеляційними судами» характеризувались показниками, наведеними в таблиці нижче.

Обсяги використаних асигнувань Апеляційним судом м. Києва у 2015 році за КПКВК 0501030

Найменування	Затверджено на рік	Надійшло коштів	Касові видатки	Фактичні видатки
Загальний фонд ДБУ (ф.№ 2д)	33 307,5	33 307,5	33 307,5	33 146,2
Спеціальний фонд ДБУ (ф.№ 4-2д)	172,44	172,44		
Придбання основного капіталу			172,44	172,44
Спеціальний фонд ДБУ (ф.№ 4-3д) (за рахунок судового збору)	44 270,0	43 800,29	43 800,29	36 658,4

тис. грн

Як видно з наведеної таблиці, проведені в межах кошторисних призначень касові видатки перевищують фактичні за загальним фондом у сумі 161,29 тис. грн, що пояснюється придбанням у 2015 році матеріальних цінностей, які не списані у звітному періоді (134,35 тис. грн), та погашенням кредиторської заборгованості, що виникла станом на 01.01.2015 (26,94 тис. грн). Аналогічно, за спеціальним фондом касові видатки перевищують фактичні на 7 141,86 тис. грн унаслідок невикористання матеріалів, придбаних у звітному періоді, та за рахунок погашення кредиторської заборгованості, що виникла станом на 01.01. 2015 року.

В ході проведення аудиту відхилень у заповненні та поданні форм фінансової та бюджетної звітності Суду за 2015 рік від встановленої форми та структури не виявлено.

1.1.2. Оцінка існуючої облікової політики

Відповідно до статті 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996 (далі – Закон № 996) метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Згідно зі статтею 8 Закону № 996 підприємство **самостійно визначає облікову політику підприємства; обирає форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад, встановлених цим Законом, та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних; розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів; затверджує правила документообороту і технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку.**

Облікова політика визначає принципи, методи і процедури, які використовуються суб'єктом державного сектору для ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності.³

Відповідно до затвердженого в Суді Положення про облікову політику⁴, бухгалтерський облік здійснює відділ планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку та звітності (далі – відділ), який є структурним підрозділом апарату Суду. Відділ підпорядковується Голові суду та керівнику апарату Суду, а з організаційних питань – керівнику апарату Суду та його заступнику.

Бухгалтерський облік всіх господарських операцій здійснюється за меморіально-ордерною формою обліку з використанням програмного

---

³ Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11.

⁴ Наказ Голови Суду від 08.12.2014 № 253-ОД.

комплексу для обліку записів бухгалтерських операцій в облікових регістрах та формах меморіальних ордерів, затверджених наказом Державного казначейства України від 27.07.2000 № 68 «Про затвердження Інструкції про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядку їх складання» за загальним та спеціальним фондами державного бюджету окремо, в розрізі кодів програмної та економічної класифікації видатків державного бюджету.

Згідно з Положенням про облікову політику ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та фактів діяльності методом подвійного запису здійснюється відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611.

Як встановлено аудитом, у звітному періоді Суд не завжди дотримувався вимог власної облікової політики, як це передбачено Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність».

Так, в Положенні про облікову політику Суду зазначено, що відображення у бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи (далі – основні засоби) та незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи здійснюється відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.11.2010 за № 1017/18312 (із змінами).

Для обліку та списання основних засобів, що належать Суду, застосовуються типові форми, затвержені спільним наказом Головного управління Державного казначейства України та Державного комітету статистики України від 02.12.1997 № 125/70 «Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів, що належать установам і організаціям, які утримуються за рахунок державного або місцевих бюджетів та Інструкції з їх складання».

Довідково. Відповідно до Інструкції зі складання типових форм з обліку та списання основних засобів, що належать установам і організаціям, які утримуються за рахунок державного або місцевих бюджетів, затвердженої наказом від 02.12.1997 № 125/70, Інвентарна картка обліку основних засобів у бюджетних установах (Типова форма № ОЗ-6 (бюджет)) застосовується для обліку будинків, споруд, ... та інших об'єктів основних засобів.

Інвентарна картка відкривається в бухгалтерії на кожний об'єкт, заповнюється на підставі акта прийняття-передачі основних засобів (типова форма № ОЗ-1 (бюджет), накладних, технічної та іншої супровідної його документації. У картці подається коротка індивідуальна характеристика об'єкта.

Під час аудиту, дослідженням проектно-кошторисної документації з реконструкції та надбудови будинку Апеляційного суду міста Києва 2008 року та контрольним оглядом території суду встановлено, що до складу споруди Суду належать підземний паркінг (кошторисна вартість 2 772,5 тис. грн), окремо конструктивно збудоване приміщення їдальні, спортзалу, котельні (кошторисна вартість 10 446,4 тис. грн), конференц-зал (кошторисна вартість

7 045,7 тис. грн), що з'єднуються з основною спорудою наземним переходом. Споруда суду оздоблена скульптурою «Феміда Правосуддя» (кошторисна вартість 414,0 тис. гривень).

Зазначені вище об'єкти не обліковуються у бухобліку Суду як окремі інвентарні об'єкти.

Разом з тим інвентарна картка споруди Суду балансовою вартістю 187 029,049 тис. грн ***не містить індивідуальної характеристики об'єкта з переліком зазначених прибудованих об'єктів.***

Відповідно до Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23 січня 2015 року № 11, ***...якщо об'єкт основних засобів складається з різних компонентів, які мають різні строки корисного використання (експлуатації), або надають економічні вигоди суб'єкту державного сектору різними способами, або мають різний потенціал корисності, що зумовлює необхідність застосування різних норм амортизації, доцільно розподіляти сукупні витрати на придбання (створення) цього об'єкта за його компонентами з окремим обліком кожного компонента (пункт 9).***

Зовнішні прибудови до будівлі, що мають самостійне господарське значення, приміщення котельних, які стоять окремо, а також капітальні надвірні прибудови вважаються самостійними інвентарними об'єктами (пункт 11).

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо облікової політики суб'єкта державного сектору, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11, у розпорядчому документі про облікову політику визначаються принципи, методи і процедури, які використовуються суб'єктом державного сектору для ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності та ***щодо яких нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку передбачено більш ніж один їх варіант, а також строки корисного використання груп основних засобів та нематеріальних активів (пункт 3).***

У Положенні про облікову політику Суду зазначено, що порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення її результатів проводиться відповідно до вимог Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879.

Під час аудиту встановлено, що на прилеглий території Суду проведено озеленення території (росте 147 дерев та кущів), проте субрахунку № 108 «Багаторічні насадження» не заведено. Інвентаризація зазначених багаторічних насаджень не проводилась.

Відповідно до Методичних рекомендацій з обліку зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Мінбуду України від 22.11.2006 № 386, ***облік зелених насаджень повинен здійснюватися органами місцевого самоврядування, балансоутримувачами, установами, організаціями,***

підприємствами, а також громадянами, що мають у власності та користуванні земельні ділянки, на яких розташовані зелені насадження.

Інвентаризація зелених насаджень проводиться відповідно до Інструкції з технічної інвентаризації зелених насаджень у містах та селищах міського типу України, затвердженої наказом Держбуду України 24.12.2001 № 226.

Положенням про облікову політику суду передбачено, що облік товарно-матеріальних цінностей (майна), грошових документів та бланків суворої звітності ведеться в кількісному та сумарному вимірі за найменуваннями одиниць обліку та в розрізі матеріально відповідальних осіб. ***Матеріально відповідальні особи ведуть облік у кількісному вимірі та за найменуваннями одиниць обліку.***

Разом з тим аудитом встановлено, що матеріально відповідальною особою⁵ зазначений облік в кількісному вимірі та за найменуваннями одиниць обліку не вівся. Отже, в порушення Інструкції про складання типових форм обліку та списання запасів бюджетних установ, затвердженої наказом Державного казначейства України від 18.12.2000 № 130 (далі – Інструкція № 130), та без застосування пункту 8 розділу III Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11, матеріально відповідальною особою Суду за місцем відповідального зберігання не ведеться книга складського обліку запасів та відповідно не здійснюється звірка фактичної наявності запасів із записами у книзі складського обліку та даними бухгалтерського обліку, ***як наслідок, втрачено контроль за рухом товарно-матеріальних цінностей та створено ризики їх фактичної наявності.***

Окремо слід відмітити, що у Суді відсутні складські приміщення, тому для зберігання матеріальних цінностей фактично використовуються кімнати Суду, не обладнані відповідним чином, що також містить ризики загрози їх втрати.

Слід зазначити, що додатком до Положення про облікову політику не визначено графіка документообігу основних первинних документів. Окремим наказом Суду ***графік документообігу також не затверджено, що несе ризики втрати внутрішнього контролю.***

Рекомендація 2. З метою удосконалення системи внутрішнього контролю для забезпечення дотримання вимог облікової політики бухгалтерський облік товарно-матеріальних цінностей Суду привести у відповідність із діючими нормативними документами. Положення про облікову політику відкорегувати з урахуванням Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11.

---

⁵ Договір про повну індивідуальну матеріальну відповідальність від 20.10.2011 укладено з начальником відділу договірно-правової роботи, матеріально-технічного та господарського забезпечення Апеляційного суду міста Києва Довгалюк Т.А., згідно з наказом Суду від 20.10.2011 № 129-К.

1.2. Резюме аудиторського висновку

Під час проведення аудиту річної фінансової та бюджетної звітності Апеляційного суду міста Києва Рахунковою палатою встановлено окремі факти порушень та недоліків, допущені вказаним судом під час ведення бухгалтерського обліку господарських операцій з необоротними активами та запасами, результати яких вплинули на правильність відображення фактичного стану справ у звітності. Виявлені аудитом інші факти порушень і недоліків при здійсненні господарських операцій та операцій з бюджетними коштами мають обмежений вплив на фінансову і бюджетну звітність об'єкта аудиту станом на 01.01.2016 і не викривляють інформацію про його загальний фінансовий стан.

Отримані аудиторські докази слугували підставою для підготовки модифікованого висновку.

1.3. Оцінка стану організації внутрішнього контролю

Відповідно до статті 26 Бюджетного кодексу України розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організують внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечують їх здійснення у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах.

Згідно з положеннями статті 152 Закону № 2453 до персональної відповідальності керівника апарату віднесено належне організаційне забезпечення суду, суддів та судового процесу, функціонування автоматизованої системи документообігу, про що він інформує збори суддів. Контроль за ефективністю діяльності апарату суду відповідно до статті 29 Закону № 2453 є прерогативою голови суду.

Міжнародним стандартом вищих органів фінансового контролю «Керівництво по внутрішньому контролю. Стандарти для державного сектору» (INTOSAI GOV 9100) внутрішній контроль визначається як процес, який здійснюється керівництвом та персоналом установи для усунення ризиків та забезпечення обґрунтованої впевненості, що наступні загальні цілі були досягнені: фінансова звітність достовірна; діяльність ефективна; дотримані відповідні закони і правила, матеріальні цінності збережені від втрати, неправильного використання та пошкодження.

Найбільш дієвими засобами внутрішнього контролю повинні та можуть бути: адекватний розподіл обов'язків; наявність ефективного порядку санкціонування (розпорядливі підписи на документах керівника чи інших уповноважених осіб); ведення документації та системних бухгалтерських записів; зустрічні взаємоперевірки бухгалтерських записів; перевірка правильності здійснення документообігу, реєстрація документів у спеціальних журналах, перевірка порядку їх зберігання та ін.; контроль з боку головного бухгалтера за якістю роботи підпорядкованих йому співробітників та незалежні контрольні процедури; виявлення причин суттєвих розбіжностей.

Згідно з Положенням про апарат Апеляційного суду міста Києва⁶, повноваження структурних підрозділів апарату Суду визначаються відповідними положеннями, затвердженими керівником апарату Суду.

Керівник апарату відповідно до наданих повноважень: здійснює безпосереднє керівництво апаратом, спрямовує, координує та контролює роботу його структурних підрозділів і забезпечує взаємодію між ними, виконання працівниками апарату своїх посадових обов'язків, рішень зборів суддів Суду, наказів і розпоряджень Голови Суду, а також своїх наказів.

До основних організаційних функцій апарату Суду віднесено: організацію та контроль за господарським обслуговуванням Суду; дотримання в Суді вимог штатної, **фінансової**, касової і розрахункової дисципліни, **проведення інвентаризації матеріальних цінностей**, грошових коштів та розрахунків.

Відповідно до Положення про відділ планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку та звітності Суду⁷, основними завданнями відділу є забезпечення: ведення бухгалтерського обліку та фінансово-господарської діяльності суду; дотримання вимог бюджетного законодавства щодо економного та ефективного використання бюджетних коштів; контролю за наявністю рухомого майна, використанням фінансових і матеріальних (нематеріальних) ресурсів відповідно до затверджених нормативів, кошторисів та паспортів бюджетних програм; повноти, достовірності та своєчасності відображення фактів фінансово-господарської діяльності в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Разом з тим у ході проведення контрольного заходу були встановлені окремі порушення при розрахунках потреби та плануванні бюджетних коштів, використанні коштів на оплату витрат на відрядження, здійсненні обліку необоротних активів та запасів, встановлені наявні ризики при здійсненні розрахункових операцій та збереженні матеріальних цінностей, які розкриті у відповідних розділах цього Звіту.

Вивченням середовища контролю, де відбувались господарські операції, встановлено, що фактично на відповідальному зберіганні однієї матеріально відповідальної особи – начальника відділу договірно-правової роботи, матеріально-технічного та господарського забезпечення Суду перебуває більшість товарно-матеріальних цінностей Суду, зокрема: основні засоби: земельна ділянка, будинки, споруди, машини та обладнання, комп'ютерна техніка і її комплектуючі, медичне обладнання, інші машини та обладнання, господарський інвентар, інші основні засоби; інші необоротні матеріальні активи: музейні експонати, бібліотечні фонди, малоцінні необоротні матеріальні активи тощо.

При цьому згідно з посадовими обов'язками начальника відділу договірно-правової роботи, матеріально-технічного та господарського

---

⁶ Погоджено Головою ДСА України Холоднюком З.В. 20.04.2015 та затверджено Рішенням зборів суддів Суду від 04.09.2015.

⁷ Наказ Суду від 02.03.2015 № 55-ОД.

забезпечення Суду на нього покладено організаційні обов'язки щодо здійснення **заходів контролю за наявністю та переміщенням матеріальних цінностей**.

Водночас відповідно до статті 135-1 КЗпП України матеріально відповідальні особи:

- займають посади або виконують роботи (обов'язки), безпосередньо пов'язані зі зберіганням, відпуском, перевезенням або застосуванням у процесі виробництва переданих їм цінностей;

- займають посади або виконують роботи, безпосередньо передбачені Переліком посад і робіт, що заміщаються або виконуються працівниками, з якими підприємством можуть укладатися письмові договори про повну матеріальну відповідальність за забезпечення збереження цінностей, переданих їм для зберігання, обробки, продажу (відпуску), перевезення або застосування в процесі виробництва. Такий Перелік затверджений постановою Держкомпраці СРСР і Секретаріату ВЦРПС № 447/24 від 28.12.1977;

- отримують матеріальні цінності, передані їм під індивідуальну матеріальну відповідальність.

Аудитом встановлено, що організаційно-розпорядчими документами Суду не конкретизувався та не вводився в структуру Суду перелік посад, які безпосередньо отримували б матеріальні цінності та забезпечували їх зберігання і переміщення, наприклад: завідувача складу, коменданта тощо.

В штатному розписі Суду на 2015 рік, який введено в дію наказом Голови Суду від 28.10.2015 № 200-ОД, передбачено структурні підрозділи, зокрема: редакційно-бібліотечний відділ, відділ архівного діловодства та музейної справи, відділ інформаційних ресурсів та телекомунікаційних технологій.

При цьому відповідно до Положення про відділ архівного діловодства та музейної справи Суду і посадової інструкції начальника цього відділу на нього покладено контроль за станом музейного обліку шляхом ведення фондово-облікової документації та покладено завдання та обов'язки з організації та забезпечення зберігання музейних предметів та колекцій, що надійшли до музею Суду.

Незважаючи на покладені обов'язки, начальника відділу архівного діловодства та музейної справи Суду або іншу посадову особу цього відділу наказом Суду не визначено матеріально відповідальною.

Аналогічно, відповідно до посадової інструкції начальника редакційно-бібліотечного відділу на нього покладено обов'язки щодо забезпечення: формування бібліотечного фонду Суду; здійснення обліку бібліотечного фонду Суду; зберігання чергових випусків періодичних видань Суду з доданими редакторськими висновками; здійснення контролю за дотриманням норм і вимог з обліку бібліотечних фондів Суду.

Проте наказом Суду вказану посадову особу не визначено матеріально відповідальною, як наслідок, договір про матеріальну відповідальність з нею не укладено.

У зв'язку із зазначеним, діючий порядок укладання письмових договорів про повну матеріальну відповідальність з працівниками Суду не відповідає вимогам статті 135-1 КЗпП України.

Крім того, відповідно до Положення про відділ договірно-правової роботи, матеріально-технічного та господарського забезпечення, затвердженого наказом Суду від 02.03.2015 № 59-ОД, підготовка проектів договорів та додаткових угод на придбання товарів, послуг, виконання робіт; правовий супровід укладення договорів та додаткових угод на придбання товарів, послуг, виконання робіт; організація та здійснення контролю за виконанням зобов'язань за договорами є одним із завдань цього відділу.

Результати аудиту засвідчили окремі факти порушення під час укладання договорів, зокрема в частині 3 статті 180 Господарського кодексу України, а також відсутність належного внутрішнього контролю за складанням актів здачі-приймання наданих послуг (висвітлено в наступних розділах Звіту).

Зазначене свідчить, що фізичне навантаження, покладене на керівника відділу договірно-правової роботи, матеріально-технічного та господарського забезпечення як матеріально відповідальну особу, впливає на виконання основних функцій указанного підрозділу та **несе ризики неякісного виконання завдань і втрати внутрішнього контролю за фінансово-господарською діяльністю установи.**

За результатами аудиту встановлено, що нормативні документи Суду визначають основні завдання організаційного забезпечення його діяльності та контролю за використанням фінансових і матеріальних (нематеріальних) ресурсів.

Однак матеріали аудиту свідчать про невідповідний рівень виконання посадовими особами Суду окремих обов'язків та завдань, визначених Положеннями про структурні підрозділи апарату Суду, а також про **необхідність удосконалення внутрішнього контролю за збереженням, обліком майна Суду і закріпленням його за матеріально відповідальними посадовими особами.**

Рекомендація 3. Видавати накази та укладати письмові договори про повну матеріальну відповідальність з працівниками Суду з дотриманням вимог статті 135-1 КЗпП України.

Забезпечити дієвий внутрішній контроль, що надасть можливість зменшити існуючі операційні ризики та сприятиме прийняттю оперативних, тактичних та стратегічних управлінських рішень керівником для досягнення основної мети діяльності Суду.

1.4. Аналіз стану виконання рекомендацій та пропозицій Рахункової палати

Аналізом виконання пропозицій Рахункової палати за попереднім контрольним заходом, проведеним у Суді у 2013 році, результати якого враховані в аудиті ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення приміщеннями місцевих та апеляційних судів загальної юрисдикції, їх експлуатацію, оплату комунальних послуг та енергоносіїв,

встановлено, що Судом були здійснені відповідні заходи реагування, які стосувались безпосередньо його компетенції як розпорядника бюджетних коштів.

Щодо приведення у відповідність з вимогами чинного законодавства організаційного забезпечення Суду.

З метою усунення недоліків, виявлених Рахунковою палатою, на виконання вимог Положення про апарат Суду, затвердженого рішенням зборів суддів Апеляційного суду міста Києва від 04.09.2015, в межах повноважень, наданих діючим законодавством, керівник апарату Суду видає накази стосовно застосування заохочень до працівників апарату Суду, підписує платіжні та інші фінансові документи, звіти, довіреності на отримання матеріальних цінностей, акти приймання-передачі товарів, виконання робіт, надання послуг тощо на підставі делегованих Головою Суду повноважень.

Керівника апарату Суду та його заступника введено до складу інвентаризаційної комісії.

Згідно з пунктом 1.4 Положення про відділ планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку та звітності Апеляційного суду міста Києва, затвердженого наказом Апеляційного суду міста Києва від 02.03.2015 № 55-ОД, відділ підпорядкований, підконтрольний і підзвітний керівнику апарату Суду та Голові Суду, що відповідає вимогам облікової політики Суду. З метою ефективної та раціональної організації бухгалтерського обліку в бюджетній установі, відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», наказом Голови Суду від 08.12.2014 № 253-ОД затверджено Положення про облікову політику Суду.

Щодо недоліків при проведенні договірної роботи.

З метою усунення недоліків, виявлених Рахунковою палатою, наказами Суду визначено відповідальних осіб за здійснення контролю щодо належного надання послуг ДП «СБЕЦ» на виконання умов договорів.

Наразі при формуванні розрахункових таблиць щодо потреби у бюджетних коштах представниками ДП «СБЕЦ» надсилається на адресу Суду інформація з орієнтовних обсягів використання комунальних послуг та електроенергії.

Відповідальні працівники Суду за співпрацю із ДП «СБЕЦ» щомісяця вимагають у виконавця згідно з Договором про надання послуг допоміжних комбінованих щодо різних об'єктів підтверджувальні документи – акт здачі-приймання наданих послуг, в якому вказується чіткий перелік та найменування наданих послуг з розмежуванням видів наданих послуг за напрямками, загальна вартість всіх наданих послуг та щодо конкретного виду послуг за запитуваний місяць.

Таким чином, Судом на виконання рекомендацій Рахункової палати було вжито організаційних заходів щодо удосконалення облікової політики та забезпечення контролю за використанням бюджетних коштів за надані послуги з експлуатації та обслуговування.

II. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ ПЛАНУВАННЯ, ПРАВИЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З НИМИ В ОБЛІКУ СУДУ

2.1. Бюджетне планування та здійснення видатків

Бюджетний запит Суду на 2015 рік складався у відповідності з наказом ДСА України від 22.05.2014 № 72⁸. При обрахованій Судом потребі в бюджетних коштах на 2015 рік у сумі 111 850,1 тис. грн ДСА України доведено граничні обсяги асигнувань – 70 203,2 тис. грн, або лише 63 відс. від потреби. Доведеними ДСА України граничними обсягами було забезпечено обраховану Судом потребу у видатках на оплату праці на 56,4 відс. та нарахування на оплату праці – 54,4.

Встановлено, що розрахунок потреби у бюджетних коштах на 2015 рік в окремих випадках був визначений Судом з недотриманням вимог Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок № 228).

Так, в порушення пункту 22 Порядку № 228 за КЕКВ 3121 «Капітальне будівництво (придбання) житла» на придбання житла у сумі 5 100,0 тис. грн та за КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» на закупівлю «послуг з інформатизації» у сумі 403,0 тис. грн видатки наведені в загальній сумі, без обґрунтування, деталізації за видами та кількістю товарів (робіт, послуг) та без зазначення вартості за одиницю.

У розрахунках до бюджетного запиту Суду за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» зазначено, що у Суді наявні 17 нагрудних знаків, а потреба становить 110 од., що відповідає штатній чисельності суддів. Отже, Судом завищено потребу на 17 од. нагрудних знаків, що з урахуванням вартості одного знаку 298 грн становить 5,1 тис. гривень.⁹

За даними бухгалтерського обліку на субрахунку 221 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» відображено тільки 3 од. нагрудних знаків¹⁰, при чому їх відображення на вказаному субрахунку не відповідає вимогам наказу Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ», оскільки термін корисної експлуатації нагрудного знаку судді перевищує один рік.

ДСА України, як головним розпорядником, не було належним чином розглянуто показники проекту кошторису Суду щодо правильності розрахунків та доцільності запланованих видатків бюджету, чим не дотримано вимоги пункту 12 Порядку № 228.

---

⁸ «Про затвердження нормативів, форм та правил розрахунків до бюджетного запиту на 2015 рік».

⁹ 17(кількість наявних нагрудних знаків)*298 грн (вартість за од.) = 5 066 гривень.

¹⁰ «суддівський нагрудний знак», «суддівський знак», «нагрудний знак Апеляційного суду м. Києва».

За КЕКВ 3110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування»¹¹ було відображено потребу у сумі 300,0 тис. грн для придбання 50 од. комп'ютерів, а за КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» – 1 500, 0 тис. грн для придбання 300 од. операційних систем Windows 7 pro та 300 комп'ютерних програм Office 2013 pro.

При цьому у відділі інформаційних ресурсів та телекомунікаційних технологій та відділі договірно-правової роботи, матеріально-технічного та господарського забезпечення Суду відсутня інформація щодо фактичної наявності комп'ютерного обладнання та ліцензованого програмного забезпечення станом як на дату складання бюджетного запиту, так і на момент проведення аудиту. Зазначене свідчить про ризики нестабільної роботи програм, а також невиконання працівниками Суду вимог Положення про відділ договірно-правової роботи, матеріально-технічного та господарського забезпечення Суду та Положення про відділ інформаційних ресурсів і телекомунікаційних технологій Суду, затверджені наказами Голови Суду від 02.03.2015 № 59-ОД та № 60-ОД відповідно, згідно з якими проведення робіт з обліку наявності та руху обладнання віднесено до функцій вказаних відділів.

Згідно з додатком до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» (зі змінами) Суду передбачені видатки загального фонду 46 140,2 тис. грн та спеціального 38 317,3 тис. грн, загалом – 84 457,5 тис. гривень. Кошторис Суду на 2015 рік затверджено в обсягах, передбачених законодавством.

Встановлено, що ДСА України, як головним розпорядником, у порушення пункту 29 Порядку № 228 не було вжито заходів для недопущення прийняття в кошторисах сум, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями. Судом не було деталізовано показників видатків бюджету, що включені до проекту кошторису за видами та кількістю товарів (робіт, послуг), із зазначенням вартості за одиницю.

Зокрема, у додатку до кошторису Суду «Розрахунки, які обґрунтовують показники видатків бюджету що включалися до проектів кошторисів на 2015 рік» у графі «придбання обладнання і предметів довгострокового користування» за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» наведено кількість 166 од. вартістю 642,0 грн за одиницю на суму 106,6 тис. грн, за КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних) у графі «послуги з інформатизації» – 40 од. вартістю 10,0 тис. грн за одиницю на суму 403,0 тис. гривень.

Аудитом дотримання порядку при внесенні змін до кошторису за наявними в Суді документами та правильності затверджених в кошторисі бюджетних асигнувань загального та спеціального фондів державного бюджету порушень не встановлено.

При затверджених кошторисних призначеннях з урахуванням внесених змін до КПКВК 0501030 «Здійснення правосуддя апеляційними судами» для

---

¹¹ На підставі службової записки начальника відділу інформаційних ресурсів та телекомунікаційних технологій Суду від 23.06.2014 року б/н.

Суду у 77 577,5 тис. грн касові видатки становили 77 107,8 тис. грн, з яких поточні видатки (видатки споживання) – 76 667,7 тис. грн, або 99,4 відс., капітальні видатки (видатки розвитку) – 440,1 тис. грн, або 0,6 відсотка.

Відповідно до звіту про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2д) у 2015 році касові видатки Суду проведені в межах затверджених бюджетних асигнувань – 33 307,5 тис. грн, фактичні – 33 146,2 тис. грн, розбіжність між фактичними та касовими видатками виникла внаслідок залишку невикористаних матеріалів, придбаних у звітному періоді, та в результаті погашення кредиторської заборгованості.

Відповідно до звіту про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (форма № 4-3д) надійшло коштів до Суду – 43 800,3 тис. грн при затверджених кошторисом бюджетних асигнуваннях – 44 270,0 тис. грн, касові видатки становили 43 800,3 тис. грн, фактичні – 36 658,4 тис. гривень. Розбіжність між фактичними та касовими видатками – 7 141,86 тис. грн виникла внаслідок невикористання матеріалів, придбаних у звітному періоді та за рахунок погашення кредиторської заборгованості, яка утворилась станом на 01.01.2015 року.

За відкритими асигнуваннями загального фонду державного бюджету на кінець звітного періоду залишок коштів відсутній. За відкритими асигнуваннями спеціального фонду державного бюджету залишки коштів становили 469,8 тис. грн, переважно за КЕКВ 2120.

За іншими джерелами власних надходжень Суду надійшло асигнувань у сумі 172,4 тис. грн, касові видатки за звітний період становили 172,4 тис. грн (вартість безоплатно переданого Суду автомобіля відображено у формі № 4-2д звіту).

Таким чином, аудитом встановлено, що видатки проведені Судом в обсягах та за напрямками, що відповідають затвердженим кошторисним призначенням на 2015 рік. Фактів нецільового використання бюджетних коштів не виявлено.

Рекомендація 4. Забезпечити розрахунки потреби Суду у коштах на бюджетний рік з дотриманням вимог Порядку № 228, при цьому ДСА України вжити відповідних заходів, передбачених пунктом 29 Порядку № 228, для недопущення прийняття в кошторисах сум, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями.

2.2. Розрахунки з оплати праці

Найбільшу питому вагу використаних коштів Судом за 2015 рік становлять видатки на оплату праці та нарахування на неї. Так, від загальної суми усіх касових видатків Суду (77 107,6 тис. грн) оплата праці з нарахуваннями становить 48 224,1 тис. грн, або 62,5 відсотка.

Згідно зі звітом про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2д) за 2015 рік затверджено та використано за КЕКВ 2110 «Оплата праці» 24 738,4 тис. грн, за КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці» – 7854,8 тис. гривень.

Згідно зі звітом про надходження та використання інших надходжень спеціального фонду (форма №4-3д) затверджено та використано коштів за КЕКВ 2110 – 11 120,7 тис. грн, за КЕКВ 2120 – 4510,2 тис. гривень.

Штатний розпис Суду на 2015 рік із штатною чисельністю 369 одиниць та місячним фондом заробітної плати за посадовими окладами у розмірі 1 809,0 тис. грн затверджений в.о. Голови ДСА України Гізатуліною Л.В. та введений в дію наказом Суду від 26.01.2015 № 13-ОД.¹²

Вибірковою перевіркою наказів, особових справ та розрахункових листів працівників апарату Суду встановлено, що розміри надбавок до посадових окладів за ранги відповідали вимогам чинного законодавства, а саме додатка 57 до постанови Кабінету Міністрів України від 09.03.2006 № 268 «Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів».

Первинні облікові документи зі статистики праці, зокрема таблиці обліку використання робочого часу, розрахунково-платіжні відомості працівників та інші документи склалися без помилок. Розрахунки із суддівської винагороди та заробітної плати здійснювались своєчасно та в повному обсязі.

Бухгалтерський облік розрахунків з оплати праці в Суді ведеться на субрахунку 661 «Розрахунки із заробітної плати». Записи в меморіальних ордерах № 5 «Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій» (форма № 405) відображали узагальнену інформацію про розрахунки з працівниками із заробітної плати, допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та ін., а також здійснені нарахування внесків на обов'язкове пенсійне та соціальне страхування на суму нарахованої заробітної плати.

До меморіального ордера додані всі документи, які були підставою для нарахування заробітної плати (табелі використання робочого часу, витяги з наказів про зарахування працівників, їх звільнення та ін.).

Записи в меморіальних ордерах № 5 відповідають записам у головній книзі.

Аудитом дотримання вимог чинного законодавства при нарахуванні суддівської винагороди суддям встановлено, що відповідно до частини 6 статті 44 Закону України «Про статус суддів» від 15.12.1992 № 2862 (*закон втратив чинність на підставі Закону № 2453*) до стажу роботи, що дає право на одержання доплати до посадового окладу за вислугу років та додаткової відпустки для суддів судів загальної юрисдикції, крім часу роботи на посадах суддів, зараховується час роботи на посадах слідчих, прокурорських працівників, а також інших працівників, яким законом передбачені такі ж пільги.

Пунктом 11 Розділу XIII Перехідні положення Закону № 2453 визначено, що судді, призначені чи обрані на посаду до набрання чинності цим Законом,

---

¹² Штатний розпис Суду у 2015 році перезатверджувався 7 разів. Останній штатний розпис з 01.11.2015 року із штатною чисельністю 369 одиниць затверджений Головою ДСА України та введений в дію наказом Суду від 24.11.2015 № 208-ОД.

зберігають визначення стажу роботи на посаді судді відповідно до законодавства, що діяло на день набрання чинності цим Законом.

Водночас, 29 березня 2015 року набув чинності Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» від 12.02.2015 № 192-VIII, яким змінено редакцію Закону № 2453 щодо стажу роботи на посаді судді згідно із статтею 135.¹³

ДСА України листом від 26.03.2015 № 8-5614/5 поінформувала Суд (колишнього Голову суду Чернушенка А.В.), що у зв'язку з набранням чинності з 29.03.2015 Законом № 2453 в редакції Закону України від 12.02.2015 № 192 реалізація положень статті 135 Закону щодо стажу роботи судді можлива за умови дотримання вимог частини третьої статті 32 Кодексу законів про працю України.

Для врегулювання питання проведення порядку визначення стажу роботи судді, передбаченого нормами чинного Закону України «Про судоустрій і статус суддів», відповідно до положень Закону України від 12.02.2015 № 192-VIII, ДСА України звернулася листом від 26.03.2015 № 10-5606/15 до голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя.

Довідково. У Верховній Раді України 06.04.2015 зареєстрований проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо утворення військових судів та окремих організаційних питань) № 2557. Зазначеним проектом Закону пропонується доповнити Розділ II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд» пунктом 17, відповідно до якого судді, призначені чи обрані на посаду до набрання чинності цим Законом, зберігають визначення стажу роботи на посаді судді відповідно до законодавства, що діяло до набрання ним чинності.

На підставі викладеного Рада суддів України вирішила, що стаж роботи судді, нарахований відповідно до діючого законодавства на момент набрання чинності Законом України «Про забезпечення права на справедливий суд», перерахуванню не підлягає (пункт 2 рішення від 16.04.2015 № 42).

Враховуючи вимоги Конституції України (стаття 92), Закону України «Про оплату праці» (стаття 8) та Закону № 2453 (стаття 4), питання оплати праці суддів повинні бути належним чином врегульовані саме законом, тому **рішення Ради суддів України щодо здійснення обрахунку стажу роботи на посаді судді прийнято з перевищенням своїх повноважень.**

Довідково. Законопроект № 2557 був включений до порядку денного Постановою Верховної Ради України «Про порядок денний третьої сесії Верховної Ради України восьмого скликання» від 15.09.2015 № 677-VIII.

Проте проект Закону № 2557 на сесії Верховної Ради України не розглядався.

---

¹³ Відповідно до змін, що вступили в дію 29 березня 2015 року, до стажу зараховується робота на посаді:

- 1) Судді судів України, арбітра (судді) арбітражних судів України, державного арбітра колишнього Державного арбітражу України, арбітра відомчих арбітражів України;
- 2) Члена Вищої ради юстиції, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
- 3) Судді у судах та арбітрів у державному і відомчому арбітражах колишнього СРСР та республік, що входили до його складу.

Таким чином, Судом на підставі рішення Ради суддів України від 16.04.2015 № 42, всупереч вимогам статей 133, 135 Закону № 2453, в період з квітня по грудень 2015 року 104 суддям виплачено щомісячної доплати за вислугу років у загальній сумі 1 821,5 тис. гривень.

Зазначені видатки достовірно і в повному обсязі відображені у фінансовій та бюджетній звітності Суду станом на 01.01.2016 року. Водночас допущені порушення чинного законодавства не перекручують інформацію щодо його загального фінансового стану. Питання обрахунку стажу роботи на посаді судді підлягає додатковому правовому врегулюванню.

2.3. Готівкові та безготівкові операції, розрахунки з підзвітними особами

Для здійснення розрахункових операцій у 2015 році були відкриті та використовувались реєстраційні рахунки в Головному управлінні Державної казначейської служби України у місті Києві. Правильність обліку операцій на рахунках перевірена вибіркоким способом, за результатами якого порушень та відхилень не встановлено. Залишки на рахунках відповідають даним відповідних казначейських виписок на кінець року.

При аудиті операцій на реєстраційних рахунках перевірялись первинні документи, бухгалтерські облікові регістри: меморіальний ордер № 2 «Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду в органах Держказначейства України», № 3 «Накопичувальна відомість руху грошових коштів спеціального фонду в органах Держказначейства України», дані були зіставлені з даними інших меморіальних ордерів, книгою «Журнал-головна» та Балансом.

Аудитом касових операцій встановлено, що за 2015 рік в касу Суду надійшло готівкою **13 115,9 тис. грн**, які витрачені на судову винагороду суддям, заробітну плату, преміювання працівників суду, виплату підзвітних сум на відрядження, виплату матеріальної допомоги працюючим суддям та державним службовцям, компенсації відпусток працівників, переведених з інших державних установ.

Бухгалтерський облік касових операцій в Суді ведеться на субрахунку 301 «Каса в національній валюті», записи в меморіальних ордерах № 1к «Накопичувальна відомість за касовими операціями» за 2015 рік відповідають записам у головній книзі.

Відхилень, які б вплинули на повноту та достовірність відображення в обліку та звітності таких видів операцій, не встановлено.

Згідно зі звітом про надходження та використання інших надходжень спеціального фонду (форма №4-3д) за 2015 рік затверджено коштів за КЕКВ 2250 «Видатки на відрядження» – 11,9 тис. грн, касові видатки – 9,1 тис. грн, фактичні – 8,5 тис. гривень.

Аудитом використання коштів за розрахунками з підзвітними особами встановлено, що в порушення пункту 5 Інструкції, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 13.03.1998 № 59 «Про затвердження

Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон», за п'ятьма авансовими звітами переплачено добових на загальну суму **0,4 тис. гривень**.

При нарахуванні добових не було взято до уваги те, що підзвітні особи триразово харчувались за рахунок приймаючої сторони, що підтверджується листами-запрошеннями на конференції, семінари тощо.

Крім того, в порушення вимог статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV та наказу Державного казначейства України від 27.07.2000 № 68 «Про затвердження Інструкції про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання», меморіальні ордери № 8 (накопичувальна відомість за субрахунком 362 «Розрахунки з підзвітними особами») не склалися щомісячно. Так, авансові звіти на загальну суму 0,9 тис. грн були надані бухгалтерії у червні 2015 року (№ 3,4,7) та у липні 2015 року (№ 5, 6, 8, 9, 10), проте меморіальний ордер № 8 по цих звітах був складений за серпень 2015 року.

Записи в меморіальних ордерах № 8 за 2015 рік відповідають записам в головній книзі.

Слід вказати, що у Суді безготівкові розрахунки з фізичними особами не застосовуються, що збільшує навантаження на бухгалтерську службу та відповідно зменшує ефективність її роботи. Цей факт потребує розгляду керівництвом Суду питання доцільності переходу на банківське розрахунково-касове обслуговування із застосуванням платіжних карток.

Зазначені порушення чинного законодавства в сумі 0,4 тис. грн є несуттєвими для фінансової та бюджетної звітності Суду станом на 01.01.2016 року і не перекручують інформацію щодо його загального фінансового стану, оскільки не перевищують визначеного рівня суттєвості у 2 відсотки для касових операцій на суму 13 115,9 тис. грн і становлять 262,3 тис. гривень.

Рекомендація 5. Відділу планово-фінансової діяльності та бухгалтерського обліку і звітності дотримуватися передбачених внутрішніх контрольних процедур безпосередньо під час прийняття авансових звітів з особами, які перебували у відрядженнях.

2.4. Розрахунки за виконані роботи

2.4.1. Закупівлі товарів, робіт та послуг, укладання і виконання договорів

Комітет з конкурсних торгів Суду (далі – комітет конкурсних торгів) було створено наказом Суду № 9-К від 11.06.2014 «Про утворення комітету з конкурсних торгів». Наказом Суду від 11.06.2014 № 10-К було затверджено Положення про комітет з конкурсних торгів.

Річний план закупівель Суду на 2015 рік та «Додаток до річного плану закупівель на 2015 рік» було затверджено рішенням комітету конкурсних торгів від 21.01.2015 року.

Аудитом встановлено невідповідність запланованих закупівель у «Додатку до річного плану закупівель на 2015 рік» даним додатка до кошторису «Розрахунки, які обґрунтовують показники видатків бюджету, що включалися до проектів кошторисів на 2015 рік».

Так, у «Додатку до річного плану закупівель на 2015 рік» було передбачено закупівлю «19.20.2: Паливо рідинне та газ; оливи мастильні: (19.20.21-00.00 Бензин моторний (газолін), зокрема авіаційний бензин)» на суму 90,0 тис. грн, в той же час у додатку до кошторису «Розрахунки, які обґрунтовують показники видатків бюджету, що включалися до проектів кошторисів на 2015 рік» на придбання палива було передбачено 135,0 тис. гривень. Навпаки у «Річному плані закупівель на 2015 рік» не було передбачено закупівлі комп'ютерних програм, на придбання яких у додатку до кошторису «Розрахунки, які обґрунтовують показники видатків бюджету, що включалися до проектів кошторисів на 2015 рік» передбачено 1 500,0 тис. гривень.¹⁴ Вказане є порушенням вимог наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15.09.2014 № 1106 «Про затвердження форм документів у сфері державних закупівель».

Протягом 2015 року комітетом з конкурсних торгів Суду було проведено 7 процедур закупівель шляхом застосування переговорної процедури, за результатами яких було укладено 7 договорів, на підставі яких сплачено **14 925,5 тис. гривень.**

Під час аналізу укладених протягом 2015 року договорів, а також договорів, за якими станом на 01.01.2015 в Суді виникла кредиторська заборгованість, були встановлені окремі факти порушення вимог частини 3 статті 180 Господарського кодексу України¹⁵ щодо визначення в договорах найменування (номенклатури, асортименту) та кількості продукції (робіт, послуг), а також вимог до їх якості. Деякі з договорів взагалі не мали специфікації.

Вибірковою перевіркою договорів на предмет їх відповідності, зокрема вимогам Господарського кодексу України, було встановлено, що всього з недотриманням вимог частини 3 статті 180 зазначеного Кодексу укладено договорів на загальну суму **586,5 тис. гривень.**

Так, наприклад, у 2015 році на виконання договорів проведено оплату за послуги з технічного обслуговування та утримання в належному стані спортивного обладнання на суму 15,6 тис. гривень. Проте у договорах не був уточнений перелік тренажерів, що підлягали ремонту, а також вид послуг з технічного обслуговування та їх ціна. Специфікації до договорів були відсутні.

Аналогічно, аналізом специфікацій до укладених договорів на загальну суму 75,4 тис. грн щодо придбання книг для поповнення бібліотечного фонду

---

¹⁴ Для придбання 670 од. вартістю 2,2 тис. грн за одиницю.

¹⁵ Згідно з п. 3 ст. 180 Господарського кодексу України при укладенні господарського договору сторони зобов'язані у будь-якому разі погодити предмет, ціну та строк дії договору. Умови про предмет у господарському договорі повинні визначати найменування (номенклатуру, асортимент) та кількість продукції (робіт, послуг), а також вимоги до її якості.

було встановлено, що вони не містили назви книг та їх авторів – у специфікаціях лише вказувались артикули книжок. У подальшому зазначені книжки були поставлені на облік та відображені на субрахунку 112 «Бібліотечні фонди» з одночасним присвоєнням їм інвентарних номерів. У бухгалтерському обліку Суду придбані книжки обліковуються як такі, єдиною характеристикою яких є артикул. Наприклад, на сьогоднішній день під інвентарним номером 1123653 обліковується «книга-арт. 9290».

Рекомендація 6. Посилити внутрішній контроль за інформацією, зазначеною в договорах та в додатках до них, з метою усунення ризиків того, що недобросовісні контрагенти могли або можуть надалі поставити Суду товари/роботи/послуги, придбання яких не було метою використання бюджетних коштів.

Водночас у ході аудиту були встановлені ознаки формального підходу до складання актів здачі-приймання наданих послуг. Для прикладу, між Судом та підприємством «Весна» були укладені договори на суму 19,7 тис. грн з надання послуг «...щодо кінцевого обробляння текстилю...». Більше інформації стосовно того, які саме послуги повинні надаватись та яким чином розрахована вартість цих послуг, у договорах не зазначалось. Специфікації до договорів теж були відсутні. Акти здачі-приймання наданих послуг не містили конкретної інформації про перелік послуг, тільки вказано про надання послуг «...щодо кінцевого обробляння текстилю...».

Аналізом укладених протягом 2015 року договорів, а також договорів, за якими станом на 01.01.2015 в Суді виникла кредиторська заборгованість, **встановлені окремі порушення при веденні бухгалтерського обліку.**

Так, 22.12.2014 між Судом та фізичною особою-підприємцем було укладено договір, предметом якого були послуги з «облаштування, доставки, монтажу, встановлення музейної експозиції «судовий розпорядник»...». У 2015 році за ці послуги сплачено 88,6 тис. грн по КЕКВ 2240. Аудитом встановлено, що фактично на виконання умов договору фізична особа-підприємець виготовив експонат «судовий розпорядник». *Зазначений експонат повинен був обліковуватись на субрахунку 111 «Музейні цінності, експонати зоопарків, виставок», проте у бухгалтерському обліку він не був відображений.*

Аудиторська оцінка впливу зазначених викривлень на показники фінансової та бюджетної звітності проведена, зважаючи на результати аналізу ризиків, за яким рівень суттєвості встановлений у розмірі одного відсотка від залишків на рахунках класу «Необоротні активи» (212004,3 тис. грн), тобто 2120,0 тис. гривень.

Таким чином, зазначені порушення та недоліки суттєво не вплинули на достовірність інформації, відображеної у формі 5 «Звіт про рух необоротних активів» фінансової звітності Суду за 2015 рік.

Рекомендація 7. З метою запобігання помилкам у бухгалтерському обліку здійснювати контроль за достовірністю інформації, відображеної в

актах виконаних робіт і видаткових накладних. Усунути виявлені порушення ведення бухгалтерського обліку.

2.4.2. Розрахунки з постачальниками комунальних послуг

Дослідженням даних фінансової звітності за 2015 рік, зокрема форми № 2 «Звіт про надходження та використання коштів загального фонду» та форми № 7д «Звіт про заборгованість за бюджетними коштами», а також порядку ведення журналів, складання актів з обліку обсягів спожитої електроенергії, тепла, води та газу, здійснення процедур контролю за дотриманням правил технічної експлуатації установок, які забезпечують надання цих послуг, встановлено, що в Суді в цілому правильно та достовірно здійснювалися розрахунки з постачальниками комунальних послуг.

Порівнянням облікових даних з'ясовано, що у 2015 році на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (КЕКВ 2270) використано коштів на загальну суму 5 716,1 тис. грн, а саме на оплату: водопостачання (КЕКВ 2272) – 43,0 тис. грн, електроенергії (КЕКВ 2273) – 2 984,9 тис. грн та газу (КЕКВ 2274) – 2 688,2 тис. гривень. За даними звітів форми № 7д за КЕКВ 2270, станом на 01.01.2015 та 01.01.2016, заборгованість по розрахунках з контрагентами за спожиті комунальні послуги відсутня.

Перевіркою правильності оплати за надання комунальних послуг встановлено, що розрахунки за комунальні послуги проводились Судом на підставі укладених договорів з АК «Київенерго» за постачання електроенергії, ВАТ «АК «Київводоканал» за водопостачання та водовідведення, ПАТ «Київгаз» та ДП «КиївГазЕнерджи» за поставку природного газу.

З метою надання послуг щодо загально технічного, експлуатаційно господарського обслуговування адміністративної будівлі Суду та утримання у належному стані інженерних мереж електро-, тепло-, водопостачання, а також забезпечення належного функціонування внутрішнього обладнання адміністративної будівлі, утримання в чистоті та належному стані приміщень та прибудинкової території, Судом були укладені договори (з додатками) з ДП «СБЕЦ» від 10.07.2014 № 069/2014 та від 18.08.2015 № 059/15, які виконано в повному обсязі.

Водночас в посадових інструкціях фахівців ДП «СБЕЦ» та працівників апарату Суду в 2015 році не було віднесено до їх завдань та обов'язків погодження (візування) актів виконаних робіт (наданих послуг) з питань комунальних послуг та енергоносіїв, що послабило ефективність внутрішніх контрольних процедур.

Рекомендація 8. На виконання вимог укладених договорів, Правил, нормативно-правових актів з користування електричною та тепловою енергією керівництву Суду спільно з ДП «СБЕЦ» розглянути питання стосовно організації взаємодії за вказаними напрямками роботи та призначення відповідальних за процедури контролю осіб.

Так, під час перевірки розрахунків Суду за активну електричну енергію встановлено, що оплата обсягів використаної електроенергії протягом 30 днів

здійснювалась Судом в середньому за 15 останніх днів попереднього місяця та за 15 днів місяця, в якому проводився розрахунок за тарифами, які вводилися в дію з першого числа місяця.

Постановами НКРЕ тарифи вводяться з 1 числа календарного місяця та мають тенденцію до постійного щомісячного зростання. При цьому, при розрахунках за фактично спожиту електроенергію поняття «розрахунковий період» та «календарний місяць» вважалися прирівняними.

Для вирішення цього питання з метою раціонального використання державних коштів Суду за домовленістю з АК «Київенерго» **доцільно переглянути умови договору на поставку електричної енергії**, а саме: змінити в розділах договору «Порядок розрахунків» та «Графік зняття показів засобів обліку електричної енергії» дату зняття показань з лічильників електричної енергії з 15 числа на дату, наближену до кінця місяця або на перше число місяця.

Перевіркою виконання вимог наказу ДСА України від 23.05.2014 № 81 «Про затвердження заходів щодо економного та раціонального використання державних коштів, передбачених для утримання місцевих та апеляційних судів загальної юрисдикції, ДСА України та її територіальних управлінь, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України» (із змінами) встановлено, що Судом на їх виконання розроблявся та затверджувався в 2015 році План заходів з енергозбереження та раціонального використання енергоносіїв, аналіз ефективності яких не проводився.

Аудитом встановлено, що операції з бюджетними коштами за КЕКВ 2270 здійснювалися з дотриманням чинного законодавства України. Бюджетні кошти було використано за цільовим призначенням. Бухгалтерський облік Суду за КЕКВ 2270 відповідає законодавчим та нормативним вимогам. Фінансову та бюджетну звітність підготовлено на основі реальних даних бухгалтерського обліку. Вона достовірно та повно подає інформацію про об'єкт аудиту станом на 01.01.2016 згідно з нормативними вимогами щодо ведення бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

Рекомендація 9. Здійснювати аналіз ефективності впроваджених заходів щодо забезпечення зменшення витрат на комунальні послуги та енергоносії.

2.4.3. Дебіторська та кредиторська заборгованість

Під час аудиту надано оцінку стану дотримання Судом у 2015 році встановлених вимог при здійсненні операцій з обліку дебіторської та кредиторської заборгованості та пов'язаних з цим питань за критеріями повноти, відповідності та законності шляхом аналізу форми № 1 «Баланс», форми № 7д «Звіт про заборгованість бюджетних установ», меморіальних ордерів № 6 «Накопичувальна відомість за розрахунками з іншими кредиторами».

Відповідно до форми 7д «Звіт про заборгованість бюджетних установ» фінансової звітності Суду за 2014 рік, кредиторська заборгованість установи за загальним та спеціальним фондом станом на 01.01.2015 становила 6 627,3 тис. грн, з них за загальним фондом – 26,9 тис. грн та за спеціальним фондом – 6 600,4 тис. гривень.

Станом на 01.01.2015 із загальної суми кредиторської заборгованості за спеціальним фондом заборгованість перед ДП «СБЕЦ» становила 3 282,1 тис. грн, або 49,7 відсотка. Заборгованість виникла з причини невиконання Судом (внаслідок непроведення платежів ГУ ДКСУ у м. Києві) умов договору від 10.07.2014 за № 069/2014 щодо надання послуг «допоміжних комбінованих щодо різних об'єктів». Зазначена кредиторська заборгованість перед ДП «СБЕЦ» була повністю погашена у квітні 2015 року.

Облік розрахунків з контрагентами вівся у меморіальних ордерах № 6 «Накопичувальна відомість за розрахунками з іншими кредиторами» за субрахунком 675 «Розрахунки з іншими кредиторами» окремо за кожним контрагентом та в розрізі кодів економічної класифікації видатків. Записи здійснювались позиційним методом – за кожною операцією – та були підтверджені документом (рахунками-фактурою, актами виконаних робіт тощо). Операції за розрахунками з кредиторами, що здійснювались за рахунок коштів загального фонду, велися в окремому ордері. Позиції «Сума оборотів за меморіальним ордером» у вигляді відповідної кореспонденції рахунків були перенесені до книги «Журнал-головна».

Протягом 2015 року вся кредиторська заборгованість була погашена в повному обсязі. Дебіторська заборгованість за коштами загального та спеціального фондів в Суді станом на 31.12.2014 відсутня.

Відповідно до форми 7д «Звіт про заборгованість бюджетних установ» фінансової звітності Суду за 2015 рік, **кредиторська та дебіторська заборгованість установи за загальним та спеціальним фондом станом на 01.01.2016 відсутня.**

Результати аудиту засвідчили, що у кінці року Суд не здійснював звірку взаємних розрахунків з контрагентами, яка за своєю суттю є інвентаризацією кредиторської заборгованості з покупцями та постачальниками. Аудитом встановлено, що при складанні фінансової звітності Суду бухгалтерія робила акти звірок виключно із постачальниками енергоносіїв.

Довідково. Водночас стаття 10 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначає, що інвентаризація активів та зобов'язань проводиться задля забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства. Періодичність інвентаризації визначається наказом про облікову політику підприємства, але наприкінці року перед складанням річної фінансової звітності інвентаризація є обов'язковою. Акт звірки є частиною єдиного процесу інвентаризації на підприємстві, що має бути підписаний, як мінімум, один раз на рік перед складанням річної фінансової звітності.

Дані, наведені у формі 7д «Звіт про заборгованість бюджетних установ» фінансової звітності Суду за 2014 рік та 2015 рік, відповідають обліковим даним. Статті активу та пасиву балансу справедливо та

достовірно розкривають інформацію щодо обліку зобов'язань на звітну дату. Виявлені в результаті аудиту факти недотримання вимог чинного законодавства стосовно здійснення у кінці бюджетного періоду звірки взаємних розрахунків з контрагентами не мали впливу на загальний фінансовий стан Суду.

2.5. Стан обліку необоротних активів та запасів

Аналізом Балансу (ф.№ 1) Суду встановлено, що на початок 2015 року вартість основних засобів становила загальну суму 207 854,5 тис. грн, на кінець звітного року – 208 026,9 тис. гривень. Відповідні зміни в обліку основних засобів відбулись за рахунок збільшення у вартісному вимірі показника за субрахунком 105 (транспортні засоби) на загальну суму 172,4 тис. гривень.

Перевіркою встановлено, що протягом періоду, що підлягав аудиту, на балансі Суду перебуває земельна ділянка, яка обліковується за нормативно-грошовою оцінкою на субрахунку 101 «Земельні ділянки» в книзі «Журнал-головна» станом на 01.01.2016 вартістю 5 849,0 тис. гривень.

Землю надано Суду в постійне користування для завершення будівництва, подальшої експлуатації та обслуговування будинку на вул. Солом'янська, 2а, площею 12 326 кв. м на підставі державного акта на право постійного користування землею від 16.12.2003 серія І-КВ № 007191 відповідно до рішення Київської міської ради від 23.10.2003 № 122/995 „Про надання і вилучення земельних ділянок та припинення права користування землею».

Однак оригінал державного акта на право постійного користування землею від 16.12.2003 серія І-КВ № 007191 в Суді відсутній, і у зв'язку із зникненням колишнього Голови Суду під час ведення кримінального провадження новому керівнику не передавався.

Рекомендація 10. У відповідності з вимогами Закону України від 01.07.2004 № 1952 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» провести державну реєстрацію права на земельну ділянку.

Аналізом правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової та бюджетної звітності Суду, зокрема обліку необоротних активів і запасів, встановлено, що фінансова та бюджетна звітність у цілому містила всю інформацію про проведені в 2015 році господарські операції, які відображені в бухгалтерському обліку, достовірно відображала повноту і рух коштів державного бюджету, використаних на придбання матеріальних цінностей у перевіреному періоді. Проведені операції підтверджуються первинними документами.

В той же час встановлені недоліки в організації обліку матеріальних цінностей Суду. Зокрема, облік майна матеріально відповідальною особою – начальником відділу договірно-правової роботи, матеріально-технічного та господарського забезпечення Суду здійснювався з порушенням вимог Інструкції зі складання типових форм з обліку та списання основних засобів,

що належать установам і організаціям, які утримуються за рахунок державного або місцевих бюджетів, затвердженої наказом від 02.12.1997 № 125/70 (далі – Інструкції № 125/70) та Інструкції про складання типових форм обліку та списання запасів бюджетних установ, затвердженої наказом Державного казначейства України від 18.12.2000 № 130 (далі – Інструкція № 130).

Так, матеріально відповідальна особа облік за місцями відповідального зберігання здійснювала за формами обліку довільної форми, а саме: «Інвентарні описи наявності майна в кімнатах (приміщеннях) Суду» та «Інвентарні описи наявності майна Суду». Згадані форми не передбачені Інструкціями № 125/70 та № 130, не погоджувались та не затверджувались наказом по апарату Суду. При цьому прибуткові та видаткові документи між матеріально відповідальною особою та працівником бухгалтерії апарату Суду передавались без реєстру приймання-здавання документів і без затвердженого графіка документообігу.

У зв'язку із зазначеним працівники бухгалтерії не проводили періодичних звірок фактичної наявності запасів із записами у книзі та даними бухгалтерського обліку. Фактично в Суді складалися та затверджувалися керівником апарату Суду в першому, другому та третьому кварталах 2015 року лише акти звірки щодо придбання необоротних матеріальних активів та прийняті на відповідальне зберігання матеріально відповідальною особою.

Аудитом достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності встановлено, що працівниками Суду під час інвентаризації активів і зобов'язань, зокрема щодо стану обліку багаторічних насаджень, не забезпечено перевірки та документального підтвердження їх наявності, відповідності критеріям визнання та їх оцінки.

Так, відповідно до наказу голови Суду від 01.10.2015 № 34-к «Про проведення повної інвентаризації у жовтні 2015 року» в Суді була проведена річна інвентаризація основних засобів, нематеріальних активів, матеріальних цінностей, грошових коштів і документів станом на 01.10.2015 року. Слід зазначити, що утворена Судом інвентаризаційна комісія за результатами роботи надлишків та недостач у Суді не встановила.

Однак під час аудиту на прибудинковій території Суду було виявлено 147 багаторічних насаджень, а в обліку Суду типова форма № ОЗ-8 (бюджет) «Інвентарна картка обліку основних засобів в бюджетних установах (для тварин і багаторічних насаджень)» відсутня.

Крім того встановлено, що в приміщенні суду обладнано музей Апеляційного суду міста Києва (далі – музей)¹⁶, в якому розміщені музейні цінності та експонати, в тому числі ті, що зібрані працівниками Суду, передані та подаровані Суду, а також виготовлені та сплачені за рахунок бюджетних коштів.

Планом рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611,

---

¹⁶ Концепцію створення і перспективного розвитку музею Апеляційного суду міста Києва та Положення про музей затверджено Постановою Президії Апеляційного суду міста Києва від 24.06.2004 № 7.

передбачено, що музейні цінності, експонати повинні обліковуватися за **субрахунком 111 «Музейні цінності, експонати зоопарків, виставок»**.

Вказаний субрахунок відсутній в бухгалтерському обліку Суду, окремі музейні експонати відображено на субрахунку 113/3 «Малоцінні необоротні матеріальні активи» та книга почесних гостей – на субрахунку 109.

Облік музейних цінностей здійснюється в інвентарних книгах встановленого зразка.¹⁷

Разом з тим згідно з даними бухгалтерського обліку у Суді наявні 11 серверів, однак при проведенні фактичного огляду було виявлено додатково 6 серверів, вартість яких не відображена у бухгалтерському обліку, на них відсутні інвентарні номери.

Відповідно до пояснень начальника відділу інформаційних ресурсів та телекомунікаційних технологій Суду вказане обладнання було встановлено в приміщенні ще під час проведення робіт з будівництва адміністративної будівлі. При цьому на ремонт вказаних серверів, не відображених у обліку, у 2015 році було використано 74,4 тис. гривень.

Інвентаризаційною комісією Суду під час проведення річної інвентаризації виявлено окремі непридатні для подальшого використання або морально застарілі об'єкти комп'ютерної та оргтехніки, а саме, на субрахунку 113 (22 од.), і на субрахунку 104 (248 од.). На позабалансовому субрахунку 02 обліковується 31 автоматизована система звукозапису та протоколювання судових засідань, що вийшла з ладу та непридатна до використання. Слід зазначити, що списання основних засобів з балансу Суду не проводилось кілька років.

Відповідно до п. 5 розділу I Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 (далі – Положення № 879), інвентаризація проводиться з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства. При цьому забезпечуються, зокрема: встановлення лишку або нестачі активів шляхом зіставлення фактичної їх наявності з даними бухгалтерського обліку.

Отже, інвентаризаційною комісією Суду, яка здійснювала інвентаризацію відповідно до наказу голови Суду від 01.10.2015 № 34-к, не були дотримані вимоги Положення № 879 щодо встановлення лишку або нестачі активів Суду в місцях зберігання.

Рекомендація 11. З метою повного виконання всіх передбачених законодавством контрольних процедур при проведенні інвентаризації дотримуватись вимог Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879.

Судом в окремих випадках не дотримані вимоги порядку проведення та оформлення інвентаризації активів та зобов'язань, зокрема не

---

¹⁷ Пред'явлено 16 описів на 3840 музейних експонатів.

забезпечено встановлення лишків активів шляхом зіставлення фактичної їх наявності з даними бухгалтерського обліку.

Проте виявлені факти невідповідності ведення бухгалтерського обліку чинним нормативним документам мали обмежений вплив на правильність відображення проведених протягом 2015 року операцій у фінансовій та бюджетній звітності Суду станом на 01.01.2016 року.

2.6. Стан інформаційно-технічного забезпечення

Аналізом даних бухгалтерського обліку (оборотних відомостей) Суду встановлено, що станом на 01.01.2015 року та 01.01.2016 року на субрахунку 104 «Машини та обладнання» та субрахунку 113 «Малоцінні необоротні матеріальні активи» відображені 289 од. та 22 од. матеріальних цінностей відповідно, які умовно відповідають визначенню комп'ютер.¹⁸ На субрахунку 104 «Машини та обладнання» та позабалансовому рахунку 02 «Активи на відповідальному зберіганні» відображено 44 системи аудіофіксації судового процесу.

Неповні та загальні найменування комп'ютерного обладнання в оборотних відомостях та інвентарних картках без визначення комплектації не дозволяють як встановити фактичну наявність цінностей у натуральній формі, так і визначити їх загальну чисельність.

Вибірковою перевіркою та аналізом даних бухгалтерського обліку виявлено, що майже всі комп'ютери Суду не мають ліцензованого програмного забезпечення.

Винятком є встановлене антивірусне програмне забезпечення «*ESET Smart Security*» вартістю **59,9 тис. грн**, яке в порушення Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611, відображене на субрахунку 113 «Малоцінні необоротні матеріальні активи».

Аналогічно, в порушення Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ на субрахунку 104 «Машини та обладнання» обліковується «*Операційна система Microsoft*», тобто програмне забезпечення вартістю **0, 7 тис. гривень**.

У 2015 році бюджетні кошти у загальній сумі 1568,3 тис. грн Судом було використано на оплату послуг з модернізації та створення складових модулів «Автоматизована система електронного документообігу Апеляційного суду міста Києва «Апеляція»» (далі – АСЕД «Апеляція»).

Довідково. Спеціалізоване програмне забезпечення – комп'ютерна програма АСЕД «Апеляція», яка розроблена для Суду та використовується тільки у Суді, на відміну від решти судів загальної юрисдикції. Відповідно до свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір від 16.10.2014 № 56995 авторами комп'ютерної програми «Автоматизована система

¹⁸ В обліку відображені такі найменування: «комп'ютер», «комп'ютер в зборі», «комплект Комп'ютер + монітор», «комп'ютер в комплекті», «комплект ПК», «системний блок», «робоча станція», «робоча станція Тип 1», «персональний комп'ютер», «програмно-апаратний комплект», «системний блок».

електронного документообігу Апеляційного суду м. Києва «Апеляція»» визначено працівників відділу інформаційних ресурсів та телекомунікаційних технологій Суду.

До підстав виникнення потреби у закупівлі послуг адаптації модулів АСЕД «Апеляція» у долучених до відповідних договорів документах¹⁹ віднесено затвердження рішенням зборів суддів Суду від 04.09.2015 року нової редакції «Зasad використання автоматизованої системи документообігу Апеляційного суду м. Києва».²⁰

Слід зазначити, що одним із основних завдань і цілей функціонування АСЕД «Апеляція» є забезпечення об'єктивного та неупередженого розподілу судових справ між суддями з додержанням принципів випадковості та в хронологічному порядку надходження судових справ, з урахуванням завантаженості кожного судді (збалансованого навантаження); визначення присяжних та народних засідателів для судового розгляду з числа осіб, які внесені до відповідних списків тощо.

Упродовж 2010–2014 років ця функція в АСЕД «Апеляція» забезпечувалася відповідним модулем (функціональним елементом системи), проте у зв'язку із змінами у законодавстві та прийняттям Зasad використання автоматизованої системи документообігу Апеляційного суду міста Києва у 2015 році **виникла необхідність у фундаментальних змінах принципу функціонування такого модуля**. У зв'язку із викладеним, а також специфікою роботи судових палат з розгляду цивільних справ та кримінальних справ, керівництвом Суду було прийнято рішення про розробку та наступне впровадження **«модуля автоматичного визначення складу колегій суддів судових справ»**.

Зокрема, із введенням в дію цього модуля були реалізовані можливості чіткого налаштування його функціонування для потреб кожної без винятку судової палати (як приклад, згідно з частиною 4 статті 31 КПК України кримінальне провадження в апеляційному порядку здійснюється колегіально судом у складі не менше трьох професійних суддів, крім випадків, передбачених частиною дев'ятою цієї статті, при цьому кількість суддів має бути непарною, – при розгляді цивільних справ такий принцип формування колегій був відсутній).

При створенні згаданого модуля було розроблено групу функцій розподілу та перерозподілу справ відповідно до Зasad; розроблено групу функцій формування і друку: звіту про розподіл справи; звіту щодо неможливості автоматизованого розподілу судової справи між суддями; протоколу щодо неможливості автоматизованого розподілу судової справи між суддями; звіту щодо неможливості заміни бокового судді у судовій справі; протоколу щодо

¹⁹ «Технічні вимоги щодо послуги модернізації модуля розподілу колегій суддів АСЕД «Апеляція» та адаптації модулів «Розподіл справ на суддів» та «Надсилання до Єдиного державного реєстру судових рішень електронних примірників архівних матеріалів судових рішень та відомостей щодо набрання судовими рішеннями Апеляційного суду м. Києва законної сили».

²⁰ Згідно з п. 1.4.9 Положення № 30, рішенням зборів суддів затверджуються Засади використання автоматизованої системи документообігу Суду.

неможливості заміни бокового судді у судовій справі. А також розроблено групу функцій: виконання заміни бокових суддів без урахування спеціалізації в цивільних справах; перевірка на однакові прізвища, ім'я, по батькові суддів у декількох колегіях при розподілі і заміні бокових; урахування умови припинення розподілу справ на суддю за 2 місяці до досягнення ним шестидесятип'ятирічного віку; розподілу на бокових суддів зі своєї колегії при обранні головуєчого для цивільних справ тощо.

Разом з тим уведений в дію «модуль автоматичного визначення складу колегій суддів судових справ» дозволив формувати окремо за кожною судовою палатою низку звітів (протоколів), які зберігаються в АСЕД «Апеляція» без права наступної зміни.

Слід наголосити, що незважаючи на те, що авторські майнові права на АСЕД «Апеляція» належать Суду, на відповідному субрахунку 121 «Нематеріальні активи» відсутнє їх вартісне відображення, що є порушенням Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611.

Аналізом даних бухгалтерського обліку встановлено, що на субрахунку 238 «Запасні частини до транспортних засобів, машин і обладнання», серед іншого, обліковуються запасні частини для комп'ютерів та мережевого обладнання на суму 246,5 тис. грн, які фактично використані.

Відповідно до отриманих пояснень від матеріально відповідальної особи вказані запасні частини на суму 246,5 тис. грн були використані (встановлені) в ході ремонту комп'ютерного обладнання шляхом передання комплектуючих начальнику відділу інформаційних ресурсів та телекомунікаційних технологій Суду та складанням акта приймання-передачі довільної форми, **без номера та дати**. При цьому не складалися типові форми обліку та списання запасів, передбачені Інструкцією № 130²¹, та не вносилися записи в інвентарну картку про роботи, проведені з дообладнання, модернізації і капітального ремонту існуючого об'єкта, як передбачено Інструкцією № 125/70, тобто фактично виявити на які комп'ютери були встановлені матеріальні цінності неможливо.

Унаслідок відсутності підтвердних документів щодо списання заміненних запчастин та документів встановленого зразка, передбачених Інструкцією № 130, не вносилися зміни у реєстри бухгалтерського обліку щодо відображення вартості використаних (встановлених) запасних частин для комп'ютерів та мережевого обладнання.

Зазначені дії призвели до порушення порядку списання запасів, визначеного пунктами 1 і 3 розділу IV Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202, та власного Положення про облікову політику.

Отже, інформація, розкрита у рядку 150 Балансу «Матеріали і продукти харчування» та рядку 070 «Звіт про рух матеріалів і продуктів харчування»

---

²¹ «Про затвердження типових форм обліку та списання запасів бюджетних установ та інструкції про їх складання».

(форма № 6), не відповідає фактичному стану справ та створює ризики для прийняття управлінських рішень користувачами цієї фінансової звітності з огляду на неповноту та недостовірність наданої інформації.

З метою оцінки впливу викривлень на показники фінансової та бюджетної звітності зважаючи на результати проведеного аналізу ризиків, рівень суттєвості визначений у розмірі двох відсотків від залишків на рахунках класу «Запаси» – 1482,15 тис. грн (Звіт про рух матеріалів і продуктів харчування (форма № 6)), що становить 29,6 тис. гривень.

Отже, відображення фактично використаних запасних частин на суму **246,5 тис. грн** у Звіті про рух матеріалів і продуктів харчування (форма № 6) суттєво впливає на достовірність відображення в обліку вказаного сегмента ведення господарських операцій.

Виявлені відхилення, а саме відображення господарських операцій (подій) на невідповідних рахунках, відсутність підтверджувальних документів встановленого зразка щодо використання матеріальних цінностей на суму 246,5 тис. грн, незабезпечення порядку обліку комп'ютерного обладнання, запасних частин та програмного забезпечення не дає правильного уявлення про фінансовий стан Суду щодо питань обліку та руху матеріальних цінностей

Рекомендація 12. Привести бухгалтерський облік основних засобів та запасів у відповідність з вимогами нормативно-правових актів. Для обліку господарських операцій застосовувати План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611. Облік основних засобів та запасів здійснювати з дотриманням вимог Інструкції № 130 та Інструкції № 125/70.

З метою забезпечення заходу внутрішнього контролю виправлення рекомендовано усунути виявлені під час проведення аудиту недоліки.

ВИСНОВКИ

1. Під час аудиту отримано належні аудиторські докази для висловлення модифікованого висновку.

1.2. Внаслідок проведення господарських операцій за відсутності підтверджувальних документів встановленого зразка щодо використання матеріальних цінностей на суму 246,5 тис. грн, незабезпечення порядку обліку комп'ютерного обладнання, запасних частин та програмного забезпечення інформація, надана в рядку 150 «Баланс» (форма № 1) та у рядку 070 «Звіт про рух матеріалів і продуктів харчування» (форма № 6), не відповідає фактичному стану справ та не дає правильного уявлення про фінансовий стан Суду у частині обліку та руху матеріальних цінностей.

У результаті неналежного оформлення первинних документів для встановлення (визначення) вартості необоротних активів з обліку на субрахунок 111 «Музейні цінності, експонати зоопарків, виставок» не

відображено цінностей на 88,6 тис. грн, що призвело до невідображення їх у «Звіті про рух необоротних активів» (форма № 5) за 2015 рік.

1.3. За винятком вищезазначеного, фінансова та бюджетна звітність станом на 01.01.2016 правильна, сформована з дотриманням встановлених наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44 «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів» вимог, забезпечує достовірність даних щодо надходжень, витрат бюджетних коштів і правильно визначає фінансовий стан Апеляційного суду міста Києва в усіх суттєвих аспектах.

1.4. Виявлені аудитом інші факти порушень і недоліків при здійсненні господарських операцій та операцій з бюджетними коштами мають обмежений вплив на фінансову і бюджетну звітність об'єкта аудиту станом на 01.01.2016 і не викривляють інформації про його загальний фінансовий стан.

2. Система внутрішнього контролю потребує удосконалення в частині обґрунтованого планування потреби в бюджетних коштах і дотримання всіх вимог облікової політики Суду з питань ведення розрахункових операцій, документації та системних бухгалтерських записів для здійснення обліку необоротних активів і запасів, рівнозначного розподілу обов'язків при призначенні матеріально відповідальних осіб, розрахунків за авансовими звітами за відрядження з підзвітними особами.

3. Судом на виконання рекомендацій Рахункової палати було вжито організаційні заходи щодо удосконалення облікової політики та забезпечення контролю за використанням бюджетних коштів. Зокрема, наказами Суду визначено відповідальних осіб за здійснення контролю за належним наданням послуг ДП «СБЕЦ» згідно з умовами договорів (у частині контролю за наданими підтвердними документами).

Водночас посадовими інструкціями працівників апарату Суду в 2015 році не віднесено до їх завдань та обов'язків погодження (візування) актів виконаних робіт (наданих послуг) ДП «СБЕЦ» за надані комунальні послуги та енергоносії, що послаблює ефективність внутрішнього контролю.

4. Розрахунки потреби в бюджетних коштах на 2015 рік в окремих випадках здійснювалися Судом з недотриманням вимог Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228. При цьому ДСА України як головним розпорядником бюджетних коштів не було вжито відповідних заходів, передбачених пунктом 29 цього Порядку, для недопущення включення до кошторису сум, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями.

5. У звітному періоді Судом не дотримано вимог власної облікової політики, як це передбачено Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність».

5.1. Аудитом встановлено недотримання в Суді Інструкції зі складання типових форм з обліку та списання основних засобів, що належать установам і організаціям, які утримуються за рахунок державного або місцевих бюджетів,

затвердженої спільним наказом Головного управління Державного казначейства України та Державного комітету статистики України від 02.12.1997 № 125/70, зокрема:

- інвентарна картка споруди Суду балансовою вартістю 187 029,049 тис. грн не містить індивідуальної характеристики об'єкта з переліком прибудованих об'єктів, при цьому капітальні надвірні прибудови до основної споруди не обліковуються як окремі інвентарні об'єкти;

- в інвентарні картки не вносилися записи про роботи з ремонту комп'ютерного обладнання, тому що передача комплектуючих відділу інформаційних ресурсів і телекомунікаційних технологій Суду проводилася шляхом складання акта прийняття – передачі в довільній формі (без номера та дати), комплектуючі не списувалися з субрахунку 238 «Запасні частини до транспортних засобів, машин і обладнання».

5.2. Інвентаризаційною комісією Суду неналежним чином проведена річна інвентаризація, в окремих випадках не дотримані визначені Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879, вимоги до порядку проведення та оформлення інвентаризації активів і зобов'язань щодо встановлення лишку або нестачі активів Суду в місцях зберігання: не проведена інвентаризація багаторічних насаджень, через що немає бухгалтерського обліку на субрахунку 108 «Багаторічні насадження».

При проведенні фактичного огляду приміщення виявлено 6 серверів, що використовуються, вартість яких не відображена в бухгалтерському обліку, на них відсутні інвентарні номери та ці сервери не включені до інвентаризаційних описів.

5.3. Судом не здійснювалась у кінці року перед складанням річної фінансової звітності звірка взаємних розрахунків з контрагентами, яка, по суті, є інвентаризацією кредиторської заборгованості з покупцями та постачальниками, що є недотриманням вимог статті 10 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

5.4. У порушення Інструкції про складання типових форм обліку та списання запасів бюджетних установ, затвердженої наказом Державного казначейства України від 18.12.2000 № 130, матеріально відповідальна особа Суду за місцем відповідального зберігання не веде книги складського обліку запасів і, відповідно, не здійснює звірки фактичної наявності запасів із записами у книзі складського обліку та даними бухгалтерського обліку. Як наслідок, втрачено контроль за фактичною наявністю та рухом товарно-матеріальних цінностей.

У Суді відсутні складські приміщення, отже, для зберігання матеріальних цінностей використовуються кімнати Суду, не обладнані відповідним чином, що може призвести до втрати майна.

При цьому діючий порядок укладання письмових договорів про повну матеріальну відповідальність із працівниками Суду не відповідає вимогам статті 135-1 КЗпП України.

5.5. Не дотримано вимог наказу Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ», а саме:

- у бухгалтерському обліку Суду не обліковуються музейні цінності та експонати за субрахунком 111 «Музейні цінності, експонати зоопарків, виставок», які є в наявності згідно з даними інвентарних книг встановленого зразка;

- на субрахунку 121 «Нематеріальні активи» відсутнє вартісне відображення авторських майнових прав на АСЕД «Апеляція», які належать Суду;

- антивірусне програмне забезпечення «ESET Smart Security» вартістю 59,9 тис. грн неправильно відображене на субрахунку 113 «Малоцінні необоротні матеріальні активи», а програмне забезпечення вартістю 0,7 тис. грн «Операційна система Microsoft» неправильно обліковується на субрахунку 104 «Машини та обладнання».

5.6. Положенням про облікову політику або іншим наказом Суду не визначено та не затверджено графіка документообігу основних первинних документів.

При визначенні облікової політики Судом не застосовувалися положення Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11.

6. Не дотримано вимог Закону України від 01.07.2004 № 1952 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» щодо державної реєстрації права на земельну ділянку.

7. Керуючись рішенням Ради суддів України від 16.04.2015 № 42, всупереч вимогам статей 133 і 135 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» у період з квітня по грудень 2015 року 104 суддям проведено оплату щомісячної доплати за вислугу років за недіючими після 29.03.2015 законодавчими нормами (загалом 1 821,5 тис. гривень).

Допущені порушення чинного законодавства не перекручують інформації про загальний фінансовий стан Суду. Водночас питання обрахунку стажу роботи на посаді судді підлягає додатковому правовому врегулюванню з метою дотримання конституційних прав суддів.

8. Аудитом використання коштів на розрахунки з підзвітними особами встановлено, що в порушення пункту 5 Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 13.03.1998 № 59, переплачено за 5 авансовими звітами добові на загальну суму 0,4 тис. гривень.

9. Чинним законодавством повністю врегульовані питання організаційного забезпечення діяльності Суду, однак потребує вирішення питання забезпечення суддів залами судових засідань з метою дотримання положень частини сьомої статті 11 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту поінформувати Верховну Раду України. Кабінету Міністрів України направити відомості у формі рішення Рахункової палати за результатами обговорення Звіту. Апеляційному суду міста Києва направити рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту для вжиття заходів щодо усунення виявлених недоліків. Державній судовій адміністрації направити рішення Рахункової палати.

2. Запропонувати Верховній Раді України з метою запобігання незаконним виплатам і дотримання конституційних прав суддів розглянути законопроект про внесення змін до Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд» у частині визначення стажу роботи на посаді судді, зареєстрований у Верховній Раді України за № 2557 від 06.04.2015 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо утворення військових судів та окремих організаційних питань»).

3. Апеляційному суду міста Києва направити рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту з пропозиціями:

- для відображення у фінансовій та бюджетній звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан Суду привести бухгалтерський облік необоротних активів та запасів у відповідність із вимогами національних стандартів і положень Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

- для обліку господарських операцій застосовувати План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611;

- привести бухгалтерський облік основних засобів та запасів у відповідність із вимогами Інструкції про складання типових форм обліку та списання запасів бюджетних установ, затвердженої наказом Державного казначейства України від 18.12.2000 № 130, та Інструкції зі складання типових форм з обліку та списання основних засобів, що належать установам і організаціям, які утримуються за рахунок державного або місцевих бюджетів, затвердженої спільним наказом Головного управління Державного казначейства України та Державного комітету статистики України від 02.12.1997 № 125/70 (зі змінами);

- з метою дотримання положень частини сьомої статті 11 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» і максимального наближення умов роботи суддів до вимог ДБН В.2.2-26:2010 вирішити питання в межах загальних площ адміністративного будинку, оптимізувати схеми розміщення в приміщеннях працівників для забезпечення суддів залами судових засідань та іншими приміщеннями і для належного функціонування Суду;

- відповідно до вимог Закону України від 01.07.2004 № 1952 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» провести державну реєстрацію права на земельну ділянку;

- у посадових інструкціях працівників апарату Суду передбачити завдання та обов'язки щодо погодження (візування) актів виконаних робіт (наданих послуг) ДП «СБЕЦ» за надані комунальні послуги та енергоносії;

- інвентаризацію активів та зобов'язань проводити з дотриманням вимог Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. У зв'язку із встановленими під час аудиту розбіжностями в обліку активів призначити та провести вибірково інвентаризацію активів для визначення їх фактичної наявності;

- видавати накази та укладати письмові договори про повну матеріальну відповідальність з працівниками Суду з дотриманням вимог статті 135-1 КЗпП України;

- при визначенні облікової політики Суду застосовувати положення Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11;

- відділу планово-фінансової діяльності та бухгалтерського обліку і звітності забезпечити контрольні процедури під час прийняття авансових звітів осіб, які перебували у відрядженнях, вжити відповідних заходів щодо повторного доведення до працівників і суддів нормативно-правових та розпорядчих актів Суду стосовно використання коштів на службові відрядження;

- здійснювати поточний аналіз ефективності впроваджених заходів щодо забезпечення зменшення витрат на комунальні послуги та енергоносії;

- для зменшення існуючих операційних ризиків забезпечити належне функціонування системи внутрішнього контролю.

4. Використати матеріали аудиту при аналізі виконання Державного бюджету України за 2015 рік.